DRENTS ARCHIEF

JAARSTUKKEN 2020

ESSO
ESSO SERVICENTER
J.W. V.D. ZIEL
ESSO
EXTRA
MOTOR OIL
ESSO ESSO

INHOUD

1. Inleiding 4
2. Doelstellingen 6
3. Informatiefunctie 8
3.1 Gemeentearchief Assen 8
3.2 Rijksarchieven 8
3.3 Provinciaal archief 8
3.4 Inventarisatie 8
3.5 E-depot 9
3.6 Lagere overheden en erfgoedpartners 10
3.7 Depotbeheer en acquisitie 10
3.8 Foto- en filmarchief 10
4. Erfgoedfunctie 14
4.1 Online diensten 14
4.2 Social media 16
4.3 Individuele dienstverlening 18
4.4 Educatie 19
4.5 Publieksactiviteiten 20
4.6 Projecten 20
5. Bestuur en beleid 22
6. Paragrafen 24
6.1 Bedrijfsvoering 24
6.2 Onderhoud gebouw en terrein 25
6.3 Weerstandsvermogen en risico 26
6.4 Financiering 28
6.5 Verbonden partijen 28
7. Jaarrekening 30
7.1 Balans per 31 december 2020 31
7.2 Overzicht van baten en lasten 32
7.3 Resultatenanalyse 2020 33
7.4 Waarderingsgrondslagen 34
7.5 Toelichting balans activa 36
7.6 Toelichting balans passiva 37
7.7 Toelichting overzicht van baten en lasten 39
8. Overige gegevens 44
8.1 Voorstel tot bestemming resultaat over 2020 44
8.2 Verklaring algemeen bestuur 45
8.3 Controleverklaring accountant 46
9. Bijlagen 50

1. INLEIDING

Het Drents Archief is een Regionaal Historisch Centrum (RHC) en vormt een Gemeenschappelijke Regeling (GR) met het Rijk en de gemeente Assen. Onze activiteiten zijn grofweg in twee hoofdtaken onder te verdelen. Enerzijds geven wij invulling aan de wettelijke taak om de archieven van onze partners (gemeente Assen en rijksinstellingen in Drenthe) en de provincie Drenthe te beheren en anderzijds vervullen wij een publieke taak om de schatten aan informatie die wij in onze depots bewaren voor een breed publiek toegankelijk te maken. Met name de tweede taak is sterk beïnvloed door de coronacrisis die onze maatschappij het grootste deel van het jaar in zijn greep hield.

Het verslagjaar 2020 was het laatste jaar van de beleidsperiode en Strategische Visie 2017-2020 *E + I = DNA* van het Drents Archief. Een jaar dat het sluitstuk moest vormen van de vele ontwikkelingen, initiatieven en projecten die tijdens de beleidsperiode zijn opgestart. Een jaar ook waarin we zeer uitgebreid met het Drentse publiek stil zouden staan bij 75 jaar Vrijheid in Drenthe. Een jaar dat, zoals bekend, heel anders is verlopen.

Een jaar ook echter, waarin de medewerkers van het Drents Archief hebben laten zien over een grote mate van flexibiliteit te beschikken, evenals over veel creativiteit om een snelle en heel succesvolle omschakeling te maken van fysieke activiteiten en evenementen naar online aanwezigheid en zichtbaarheid.

Een jaar waarin we veel ervaring hebben opgedaan met nieuwe technieken, zoals de podcast, nieuwe samenwerkingen zijn aangegaan en waarin we ons bereik op social media enorm hebben zien toenemen.

Anderzijds een jaar ook waarin we vanuit onze archieftaak, samen met de andere RHC's, hebben gezocht naar de toekomstige invulling van de samenwerking met het Nationaal Archief en de samenwerking in een gezamenlijk e-depot. Een zoektocht die nog niet is afgerond.

Voor de ontwikkeling van ons eigen e-depot hebben we grote stappen kunnen zetten. We hebben een e-depot team ingericht waarvoor ook nieuwe medewerkers zijn aangenomen, voorbereidingen zijn getroffen voor pilots van gemeenten en provincie, er is een marktverkenning uitgevoerd en voorbereidend werk verricht voor de aanbesteding. Drents Archief heeft zich kunnen profileren als adviseur en deskundige op het gebied van digitale archivering ten dienste van een toekomstbestendig informatiebeheer bij lagere overheden in Drenthe.

Presentatie publicatie Van Gogh in Drenthe in Zweeloo. Van links naar rechts Annemiek Rens (Drents Museum), Corinne Rodenburg (Drents Archief), Sonja van der Meer (Het Drentse Landschap), Cees Bijl (Provincie Drenthe) en Emilie Gordenker (Van Gogh Museum).

2. DOELSTELLINGEN

Onze activiteiten hebben zich in 2020 laten leiden door de doelen die we in onze Strategische Visie 2017-2020 *E + I = DNA* hebben geformuleerd en die we de afgelopen jaren hebben toegespitst op:

Collectiebeheer:

Het Drents Archief treedt op als professioneel beheerder van cultuurhistorische informatie in al haar verschijningsvormen. Het is onze taak om deze collectie blijvend uit te breiden met waardevol Drents erfgoed om het verhaal van Drenthe in lengte van dagen te kunnen blijven vertellen.

Publieksbereik:

Op basis van de Archiefwet en de beschikbare collecties faciliteert het Drents Archief vanuit een klantgerichte oriëntatie de rechtzoekende burger en andere onderzoekers in het beantwoorden van concrete vragen. Met het ontwikkelen en optimaliseren van digitale diensten verleiden wij uiteenlopende publieksgroepen om actief gebruik te maken van onze collecties.

Educatie:

Als speciale publieksgroep onderscheiden wij de Drentse leerlingen: wij bieden een divers educatief aanbod aan voor ruim 7.500 kinderen per jaar van basis- en voortgezet onderwijs.

Station

Beilen

3. INFORMATIEFUNCTIE

De taken van RHC Drents Archief laten zich grofweg verdelen in een informatiefunctie en erfgoedfunctie. Binnen de informatiefunctie vallen de volgende onderdelen.

3.1 GEMEENTEARCHIEF ASSEN

Het Drents Archief vervult de functie van gemeentearchivaris voor de gemeente Assen. Op uitvoerend niveau zijn hierover, ondanks de beperkende maatregelen rond het coronavirus, regelmatige en goede contacten onderhouden. De gemeentearchivaris heeft in de jaarlijkse rapportage aan de hand van de Archiefwet 1995 verslag gedaan van de bevindingen met betrekking tot het fysieke en digitale archief- en informatiebeheer van de gemeente Assen. Deze rapportage levert tevens informatie voor het toezicht dat door de provincie Drenthe wordt uitgeoefend. In 2020 zijn stappen gezet om het contact in 2021 verder te intensiveren en de invulling van het toezicht nog beter aan te laten sluiten bij de behoefte van de gemeente en de ontwikkelingen op het gebied van archief- en informatiebeheer.

3.2 RIJKSARCHIEVEN

Het Drents Archief vervult de functie van rijksarchivaris in de provincie Drenthe en beheert als zodanig de archieven van instellingen van de rijksoverheid waarvan het werkterrein zich beperkt tot Drenthe. In 2020 zijn onderdelen van de Burgerlijke Stand met een totale omvang van 1.470 archiefdozen ondergebracht in het rijksdepot dat in 2019 in Emmen is geopend. Daarnaast zijn 1.470 archiefdozen Burgerlijke Stand uit het tijdelijke depot in Hoogkerk overgeplaatst naar het archiefdepot in Assen. Deze registers zijn schoongemaakt en omgepakt in nieuwe dozen en staan klaar om in 2021 in het rijksdepot in Emmen te worden geplaatst. Het archief van het Drents Landbouwgenootschap is overgebracht naar het Drents Archief en in tijdelijk depot geplaatst. In verband met de beperkte depotruimte zijn in 2020 verder geen archieven van instellingen van de rijksoverheid overgebracht naar het Drents Archief.

In 2020 zijn met het Kadaster de acquisitieonderhandelingen voor de overdracht van een grote aanvulling gestart. Eind dit jaar is begonnen met het inventariseren ervan, alsook het bewerken van de al bestaande beschrijvingen van de aanvullingen. De inventarissen worden uiteindelijk toegevoegd aan het archief van het Kadaster in Drenthe.

3.3 PROVINCIAAL ARCHIEF

Het Drents Archief beheert op basis van een dienstverleningsovereenkomst de historische archieven van de provincie Drenthe. In 2020 is de dienstverleningsovereenkomst geactualiseerd en voor vier jaar verlengd. In lijn met de gemaakte afspraken zijn 193 archiefdozen vervangen door nieuwe exemplaren om optimaal behoud van het materiaal te waarborgen. In 2020 zijn wegens gebrek aan depotruimte geen archieven van de provincie Drenthe overgebracht. De provincie Drenthe is voornemens om samen met het Drents Archief een meerjarig pilotproject uit te voeren rond de overbrenging van digitale archieven naar een nieuw te ontwikkelen regionaal elektronisch depot (e-depot) dat door het Drents Archief zal worden beheerd.

3.4 INVENTARISATIE

Wegens de coronamaatregelen was het niet mogelijk fysiek te inventariseren. De werkzaamheden zijn daardoor verschoven naar het aanpassen van diverse inventarissen aan de eisen van deze tijd en het toevoegen van aanvullingen en scans. Daarnaast zijn er diverse inventarissen online geplaatst.

BIJZONDERE ONLINE GEPLAATSTE INVENTARISSEN

- De drankstrijdersorganisaties Ando en Pac hielden zich bezig met het bestrijden van drankmisbruik in Drenthe. Het archief bevat veel correspondentie met andere instanties, zoals Stichting Opbouw Drenthe.
- De Etstoel was het hoogste rechtscollege van Drenthe vanaf de middeleeuwen tot eind 18e eeuw. Het archief bevat onder andere civiele en criminele vonnissen.
- De familie Landweer was woonachtig te Nietap bij Roden. Het aan het Drents Archief overgedragen familiearchief behelst een lange periode: 1649-1955.
- De collectie Doop-, Trouw-, Overlijdens- en Begraafboeken geven genealogische informatie van vóór de invoering van de Burgerlijke Stand in 1811. De oudste boeken dateren uit het begin van de 17e eeuw.
- Catalogus van de boekerij van mr. L. Oldenhuis Gratama.
- Het Drents Archief heeft een zeer omvangrijke krantencollectie in haar bezit die begint met de Bataafse Staatscourant uit 1806 en eindigt met de Hoogeveensche Courant in 2005.

3.5 E-DEPOT

Onze maatschappij wordt steeds digitaler met als gevolg dat er ook steeds meer digitaal archiefmateriaal ontstaat. Om digitale archieven voor lange tijd - of zelfs voor altijd - toegankelijk te houden zijn speciale voorzieningen nodig. Zo'n voorziening is het e-depot. Het Drents Archief wil de duurzame toegankelijkheid van digitale archieven van de Drentse gemeenten en de provincie, en uiteindelijk ook van particuliere instellingen, faciliteren en heeft daarom het initiatief genomen voor de ontwikkeling van het Drentse e-depot.

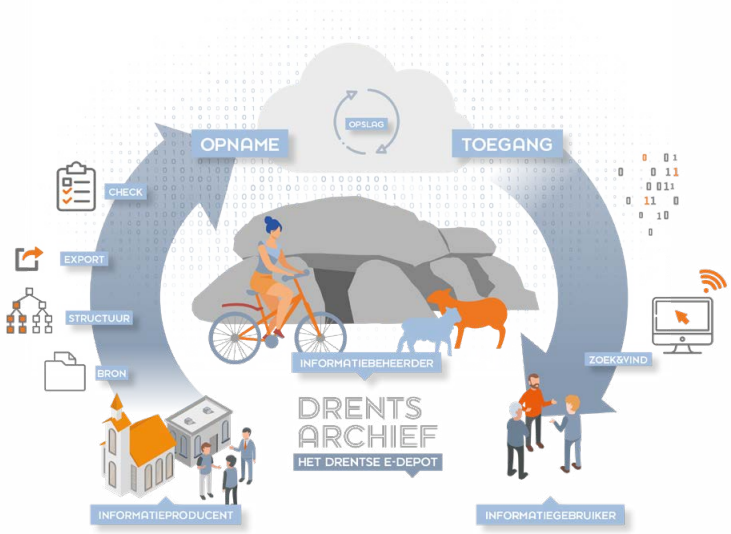
In het verslagjaar zijn met alle Drentse gemeenten diverse gesprekken gevoerd over voorbereidingen voor aansluiting op een e-depot en de mogelijke aansluiting bij het e-depot van het Drents Archief. Ook zijn er workshops georganiseerd waarbij alle Drentse gemeenten en de provincie aanwezig waren en samen nadachten over landelijke thema's, waaronder de kwaliteit van informatie (kwaliteitssysteem) en het opstellen van een informatieplattegrond.

In het najaar is er een marktverkenning afgerond voor een gezamenlijke raadpleegfunctionaliteit in relatie tot het e-depot in samenwerking met de provincie en de gemeenten Assen, Emmen, Meppel, Noordenveld en Tynaarlo. Het doel van een gezamenlijke raadpleegfunctionaliteit is het centraal ontsluiten van de digitale Drentse geschiedenis. Drie leveranciers hebben middels een demonstratie laten zien welke mogelijkheden zij kunnen bieden op dit gebied. De uitkomsten worden meegenomen in het e-depotproject, waarvoor inmiddels een projectplan is opgesteld. Vanaf de zomer is het e-depot projectteam volledig operationeel, bestaande uit een projectleider, relatiebeheerder, adviseur e-depot, functioneel beheerder en ict-adviseur.

Producten als een stappenplan, aansluitvoorwaarden, dienstverleningsovereenkomst en een producten- en dienstencatalogus zijn opgesteld. Deze documentatie is een noodzakelijk onderdeel voor het aanbieden van diensten voor het e-depot en sluiten van overeenkomsten met geïnteresseerde organisaties.

Ook zijn voorbereidingen getroffen om de website verder aan te vullen met informatie over het e-depot, waar deze documentatie ook aan toegevoegd zal worden. Met de provincie en twee gemeenten zijn concrete gesprekken gevoerd over aansluiting bij het e-depot en het uitvoeren van pilots in de periode 2021-2023. In december besloot Meppel als eerste gemeente deel te nemen aan de driejarige pilot.

De start van de aanbesteding van het e-depot staat gepland in januari 2021, o.a. middels virtuele werkbezoeken bij collega archiefinstellingen en het opstellen van een pakket van eisen.

3.6 LAGERE OVERHEDEN EN ERFGOEDPARTNERS

Onze ambitie is om een spin in het web te zijn en allianties aan te gaan met partners binnen en buiten de erfgoedsector. Mede door de coronamaatregelen hebben we daar in het verslagjaar weinig concrete stappen in kunnen zetten. Gemeente Tynaarlo heeft gekozen voor uitvoering van hun analoge archieftaken in eigen beheer, waardoor we hiervoor geen dienstverleningsovereenkomst hebben kunnen afsluiten.

Teneinde historisch onderzoek binnen Drenthe samen te brengen en eenvoudiger te ontsluiten, zijn eerste overleggen gevoerd ten behoeve van de realisatie van een *'Drentse Delpher'*. Hiertoe gaan we, mede op initiatief van de Drents Historische Vereniging, in gesprek met historische verenigingen in Drenthe om hun tijdschriften digitaal te gaan ontsluiten via *geheugenvandrenthe.nl.*

3.7 DEPOTBEHEER EN ACQUISITIE

In het verslagjaar is de geplande hoeveelheid archieven overgebracht van depot Hoogkerk, via Drents Archief waar e.e.a. is omgepakt, naar het rijksdepot in Emmen.
De Groninger Archieven hebben aangegeven de depotruimte te Hoogkerk zelf nodig te hebben. In het bestuur is akkoord gegeven voor herinrichting van het kaartendepot waarbij de aanschaf van verrijdbare stellingen moet leiden tot meer ruimte. Met de uitvoering kan worden gestart op het moment dat het dekkingsplan rond is.

De acquisitie van particuliere archieven en collecties werd in 2020 gehinderd door de coronamaatregelen. Van de familie Mulder uit Gieten en Zwitserland heeft het Drents Archief de waardevolle archieven van ds. Jelte Boonstra en zijn dochter Hiltje Mulder-Boonstra in schenking ontvangen. Ds. Boonstra heeft in diverse Drentse dorpen gepredikt, maar zat ook in vele kerkelijke besturen.

Als synodelid van de Nederlands Hervormde kerk was hij een gezaghebbend figuur en had hij een belangrijk aandeel in de totstandkoming van de Nieuwe Kerkorde in 1951. Hierdoor stond hij bekend als de Bisschop van Drenthe. Tevens ontvingen we de collectie van de erfgenamen van H. Mulder-Boonstra over de periode 1610 -1978. Dit betreft archivalia van haar voorouders, de grootgrondbezitters- en schultenfamilies Alingh, Hiddingh en Hilbingh te Gasselte en Prins te Dwingeloo en Gieten. In 2020 hebben verder geen acquisities plaatsgevonden.

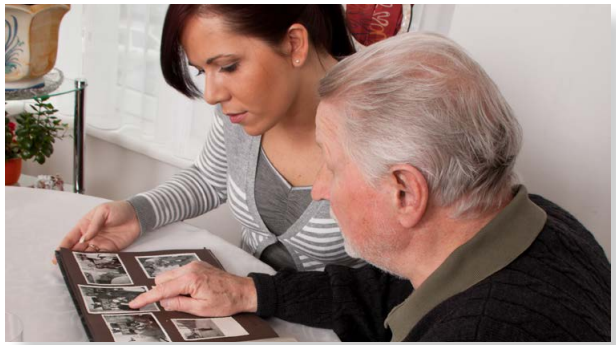
3.8 FOTO- EN FILMARCHIEF

In 2020 heeft het Mondriaanfonds een tweejarige beurs beschikbaar gesteld om één van onze vrijwilligers op te kunnen leiden als junior conservator voor ons foto- en filmarchief. Dankzij de inzet van deze medewerker kon er in 2020 een grote slag gemaakt worden wat betreft de werkvoorraad. Er liggen in het depot nog vele pareltjes die wachten op digitalisering en ontsluiting. Alle aanwezige fotocollecties, in totaal zo'n 400 stuks, werden visueel geïnspecteerd, waar nodig van naam, periode en kastplekregistratie voorzien en voorzien van notities over benodigde verpakking, rechtensituatie en prioritering qua ontsluiting. Eén en ander zal in 2021 verder uitgewerkt worden. Met betrekking tot verpakkingswerkzaamheden hebben we het afgelopen jaar meters gemaakt. Zo werd het grootste gedeelte van onze collecties glasnegatieven in daarvoor bestemd materiaal goed verpakt.

De beeldbank bleef in 2020 nog voor een groot deel op *'zwart'* staan ten gevolge van jurisprudentie rond auteursrecht. Wel werden alle foto's van fotografen die langer dan 70 jaar geleden overleden zijn – en daarmee vrij van auteursrecht – weer online gezet. In totaal zijn nu 44.000 foto's zichtbaar op internet, op een totaal van bijna 188.000 foto's die in de beeldbank staan. De uitspraak van de rechter in het hoger beroep in de zaak van *Erfgoed Leiden versus Voet* pakte gunstig uit voor archieven, maar gaat alleen over ansichtkaarten waar geen naam van fotograaf of uitgever op vermeld staat en die langer dan 70 jaar geleden gepubliceerd zijn. De komende jaren gaan we door met het regelen van rechten voor de foto's waarvan we de maker of diens nazaten kunnen achterhalen.

Ten gevolge van de coronamaatregelen hadden we niet de beschikking over onze vrijwilligers in het archief. Daardoor kon er in 2020 minder gedigitaliseerd en beschreven worden dan gepland. De beeldbank werd met zo'n 2.300 foto's uitgebreid, naar 187.648 stuks eind 2020. Daarnaast beschreven enige thuisvrijwilligers nog ca. 4.600 foto's uit de collectie van Sake Elzinga; deze zullen begin 2021 online gezet worden.
In 2020 werd weer veel fotomateriaal geleverd aan tal van klanten. In totaal werden zo'n 2.000 foto's aan klanten verstrekt. Aan het begin van het jaar was er veel vraag naar foto's over de Tweede Wereldoorlog in verband met voorbereidingen rond het vieren van 75 jaar bevrijding.

Een bijzondere vorm van hergebruik vond plaats in Klazienaveen: medewerkers van een verpleeghuis hebben met behulp van onze foto's een aantal fotoboeken samengesteld, om hiermee de herinneringen van dementerende ouderen te stimuleren. Uiteraard werden ook weer veel van onze foto's gebruikt in historische publicaties zoals in de Nieuwe Drentse Volksalmanak.

Ondanks de coronabeperkingen hebben we het afgelopen jaar alle klanten met een vraag over het filmarchief kunnen bedienen en het inzetten van filmmateriaal richting publiek kon worden gecontinueerd. Normaal gesproken worden in de Digilounge doorlopend filmcompilaties getoond; aan het begin van dit jaar waren dat nog de compilaties *Verkeer in Assen, Terug in de kindertijd, Vrouwenkiesrecht* en *Oorlog en Bevrijding.* Omdat we door de coronamaatregelen nauwelijks tot geen bezoekers in het archief konden ontvangen, besloten we compilaties op onze social media-kanalen uit te zenden.

In de zomer maakten we de compilatie *'Zomer in Drenthe'.* Deze bestond uit zestien korte films (gemiddeld 3 minuten) met kleurenbeelden uit de Drentse zomers uit jaren '60, '70 en '80. De films trokken veel kijkers op social media en ook het Dagblad van het Noorden deelde de filmpjes. Dit hebben we in december herhaald met de compilatie *'Winter in Drenthe'*. Ook deze korte films scoorden goed.

BIJZONDERE FOTO ACQUISITIES

- Een half miljoen negatieven en foto's van het Drentse persbureau Melissen uit de periode 1985-2007 inclusief de auteursrechten
- Een aanzienlijke collectie glasnegatieven mbt Assen en omgeving, gemaakt rond 1905-1915 door amateur-fotograaf G.A. Kalverkamp
- Kleurenopnamen uit de jaren zeventig van geheel Drenthe die door het bedrijf Euro Color Cards zijn gebruikt voor de productie van ansichtkaarten

WAARDEVOLLE FILM ACQUISITIES

- 8mm films over het dorpsleven in Wachtum in de jaren '70-'80 (schenking H. Keen)
- 8mm films met beelden van Meppel (schenking J.B. Talsma)
- 8mm film met beelden van Schoonoord (schenking H. Timmer)
- 8mm films van de bouw van panden in de jaren '50 (schenking H.Timmer, aannemer te Emmen)

BIJZONDER AANGELEVERD FILMMATERIAAL

- Materiaal voor de Bevrijdingsjournaals aan de NOS
- Voor het programma Denkend aan Holland aan omroep MAX
- Een filmcompilatie van dierentuin in Emmen aan Biblionet
- Een film over de bevrijding van Coevorden aan de Duitse zender EMS-TV
- TT-films ten behoeve van filmfestivals in Italië
- Films van Toen, een samenwerkingsproject drie noordelijke filmarchieven, Dagblad van het Noorden en Podium TV

De bakkerij van J. Brinkman in Den Oosterhuis 1910 collectie W. de Vries, Drents Archief

4. ERFGOEDFUNCTIE

4.1 ONLINE DIENSTEN

Drents Archief biedt een aanzienlijk deel van de dienstverlening online aan via diverse websites. Doordat veel publieksevenementen vanwege coronamaatregelen kwamen te vervallen dit jaar, is extra ingezet op het aanbieden van online activiteiten. In het afgelopen jaar hebben we veel ervaring opgedaan met nieuwe digitale technieken, zoals de podcast. Daarnaast zijn we nieuwe samenwerkingen aangegaan. Door deze inzet en aandacht hebben we ons bereik op social media enorm zien toenemen.

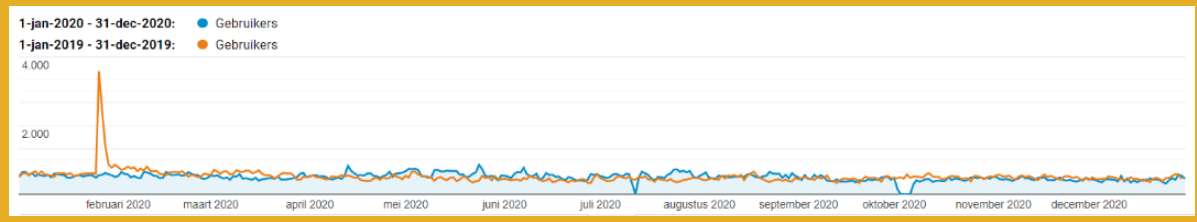
Op alle websites samen is een flinke stijging te zien in het aantal bezoeken. Was het gerapporteerde bezoek in 2019 nog 667.289 op alle websites samen, 2020 sloten we af met 909.890 bezoeken (een stijging van 36,3%) Dit verschil is m.n. te danken aan het aantal bezoeken aan *geheugenvandrenthe.nl* (188.452) dat dit jaar voor het eerst meegenomen kon worden in Google Analytics. Daarnaast laten drie van de vier andere websites een flinke stijging van 13,1% tot 27,2% zien.

Aantal bezoeken/sessies	2020	2019
alledrenten.nl	254.694	262.692
wiewaswie.nl	249.980	221.100
drentsarchief.nl	197.267	162.523
allekolonisten.nl	19.497	15.325
geheugenvandrenthe.nl	188.452	-
Totaal	**909.890**	**667.289**

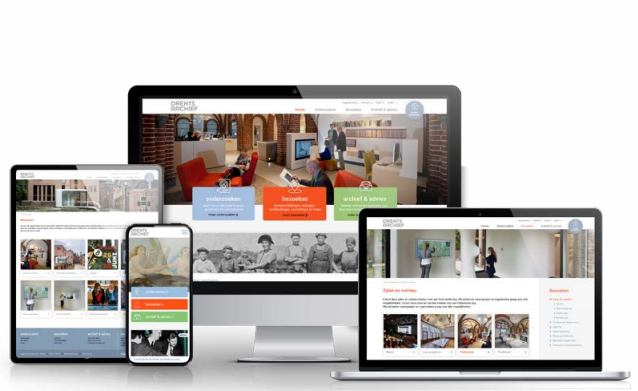
ALLEDRENTEN.NL

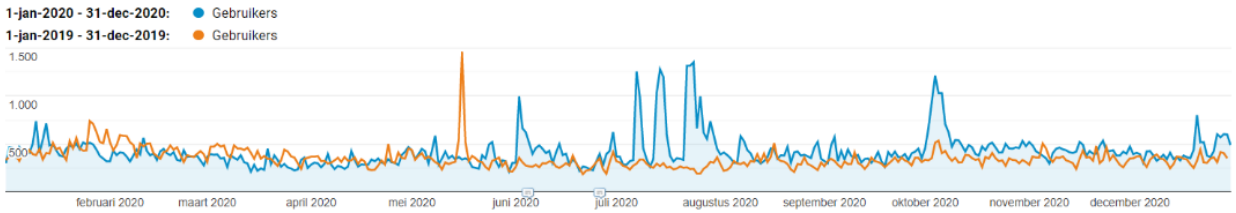
Alleen de website *alledrenten.nl* laat een daling zien van 3,1% ten opzichte van het jaar daarvoor. In de grafiek zien we daar twee oorzaken voor. Enerzijds mist in januari een grote piek, die in 2019 (oranje lijn) nog wel zichtbaar was. Dit heeft onmiskenbaar te maken met de Dag van de Drentse Familiegeschiedenis (DvdDFG). Normaal gesproken lanceren we tijdens de DvdDFG een nieuwe bron en/of index die vanaf dat moment online geraadpleegd kan worden. Dit zorgt voor aanzienlijk meer bezoeken op *alledrenten.nl*. In 2020 stond de DvdDFG in het teken van de overdracht van het huisarchief Overcingel/familiearchief Van Lier. Omdat het hier geen genealogische bron betreft, verklaart dit waarom er geen piek in AlleDrenten waarneembaar is. Een andere oorzaak voor de daling zien we in juli en oktober 2020 (blauwe lijn). Op zondag 12 juli was AlleDrenten vanwege technische problemen offline, en van 3 t/m 6 oktober 2020 was *alledrenten.nl* tijdelijk offline gehaald, omdat deze vervangen zou worden door de genealogische zoekmachine op *drentsarchief.nl*. Hiermee is ca. 1,5% van de totale daling te verklaren.

DRENTSARCHIEF.NL

Het aantal bezoeken op *drentsarchief.nl* is met 21,4% gestegen t.o.v. 2019. Onder andere de introductie van de vernieuwde website op 2 juni, met de publicatie van een aantal vacatures zorgde meteen voor een flinke piek. In de blauwe lijn hierboven is goed te zien dat vanaf dat moment het aantal bezoeken structureel is gestegen in vergelijking met het jaar ervoor. Ook de lancering van een aantal online collecties in de zomer leidde tot extra bezoek aan de website: de fotocollectie van Sake Elzinga (7 juli), de Topografische Historische Atlas (13 juli) en de indexen op begraaf- en overlijdensgegevens zoals klokkenboeken en registers van het zwarte laken (22 juli). In oktober zorgde de publicatie van de Drentse Geschiedenisquiz voor een piek van meer dan 1.200 bezoeken. Door nieuwe collecties via persberichten en onze socials onder de aandacht te brengen, kregen we telkens veel media aandacht.

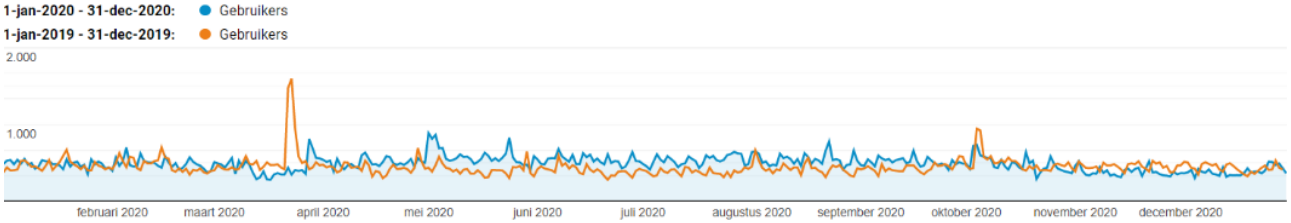

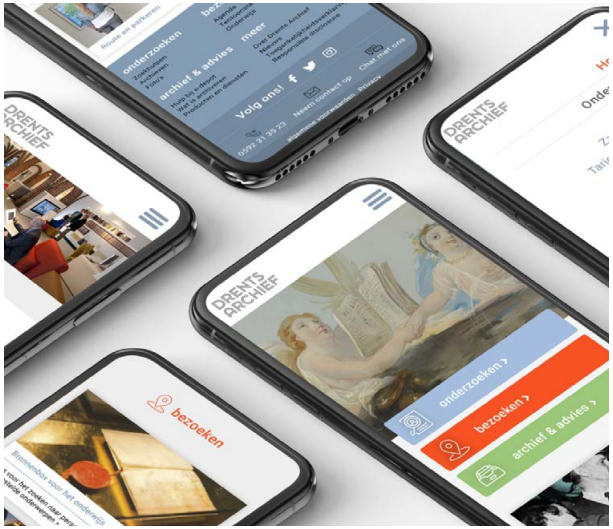
GEHEUGENVANDRENTHE.NL

Met 188.452 bezoeken heeft *geheugenvandrenthe.nl*, met hierop de encyclopedie, locatiedossiers en verhalen afgelopen jaar 10% meer bezoekers gehad dan in 2019. Die stijging is vrijwel over het hele jaar zichtbaar, daardoor is er niet één specifiek aanwijsbare reden voor de stijging. Nieuw dit jaar is de toevoeging van de vijftien Drentse erfgoedlocaties van Van Gogh op deze website. De meest geraadpleegde pagina's dit jaar waren Kamp Westerbork, spreekwoorden en gezegden, Molukse kapingen en twintigste penning. Laatstgenoemde lemma heeft te maken met erfpacht heffingen uit de veenkoloniën.

Bezoekers van *drentsarchief.nl* vonden in 2020 de website vooral door deze direct in het zoekvenster in te geven of via een zoekopdracht in Google. Ook de doorverwijzingen vanuit Facebook stegen aanzienlijk. Het meeste online publiek bezoekt ons door een item op het Dagblad van het Noorden, RTV Drenthe of een andere krant.

Herkomst bezoekers websites Drents Archief	2020
1. Google	47%
2. Direct	23%
3. Open archieven	6%
4. Facebook	6%
5. Wiewaswie	4%
6. Drentsarchief.nl	4%
7. Overig	10%
	100%

4.2 SOCIAL MEDIA

Facebook	2020	2019	
Facebook vrienden	3.567	2.463	↗ 45%
Facebook vind ik leuks	3.391		↗ 48%
Aantal Facebook berichten	362	201	↗ 80%
Bericht met hoogste bereik	Zomerfilm: Boerenleven 1	Gezocht: Het meisje met de koe	
Aantal bereikte mensen op dit bericht	19.292	14.900	↗ 30%
Totaal bereik Facebook	1.050.326	409.876	↗ 256%
Totaal aantal bereikte unieke accounts via Facebook	284.499		
Totale betrokkenheid (like, deel, comment)	74.481		

Instagram			
Instagram volgers	1.314	901	↗ 46%
Aantal Instagram berichten	266	65	↗ 409%
Totaal bereik Instagram	115.625		
Totaal aantal bereikte unieke accounts via Instagram	6.215		

YouTube			
YouTube abonnees	1.899	1.602	↗ 19%
Aantal weergaven YouTube	185.600	151.688	↗ 22%
Aantal films online	648	588	↗ 10%
Meest populair op YouTube	1. Huishouden jaren ’50 2. Boerenleven jaren ’50 3. Plaggenhutten ZO Drenthe jaren ‘20	1. Huishouden jaren ’50 2. Boerenleven jaren ’50 3. Plaggenhutten ZO Drenthe jaren ‘20	

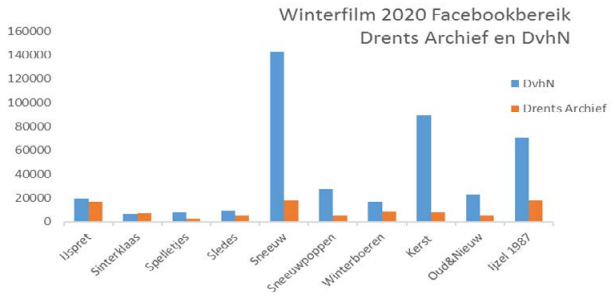
Toegankelijkheid van de collectie sterk vergroot door social media
Vanaf april 2020 legden we een sterke focus op de social media kanalen van het Drents Archief. Ondanks de sluiting van het fysieke archief zochten we toch naar wegen om onze collecties onder de aandacht te brengen. We lichtten een foto/film/kaart/document uit onze collectie, plaatsten die in een context en geven gaven verdiepende informatie zodat dit onderdeel van de collectie voor een breed publiek begrijpelijk en aantrekkelijk wordt.

Voorbeelden van deze rubrieken zijn: zomerfilms, winterfilms, fotorubrieken zoals van fotograaf Willem de Vries, Sake Elzinga, de Drentse foto's uit het project *Tweede Wereldoorlog in 50 foto's* en *Verdwenen Drentse gebouwen.* Ook andere bronnen, zoals oude kaarten, krantenberichten en originele brieven werden in de schijnwerper geplaatst. Deze nieuwe werkwijze bleek zeer succesvol.

Facebookbereik enorm gegroeid
In onderstaande grafiek is vanaf april het positieve effect goed te zien van het dagelijks plaatsen van content op Facebook. We hebben niet alleen de kwaliteit van de posts vergroot (o.a. door gebruik van een contentkalender), maar ook de frequentie verhoogd naar bijna zeven per week. We plaatsten 80% meer berichten dan vorig jaar, telkens in een vaste rubriek, met context en verdieping. Bewegend beeld, dat sterk herinneringen oproept, blijkt veruit het meest geliefd en wordt door tienduizenden mensen per filmpje bekeken. Daarvoor ontwikkelden we tien nieuwe korte zomerfilmpjes en acht nieuwe winterfilms. Tevens plaatsten we de bestaande filmpjes van Memory Lane uit het Veen.

De zomer- en winterfilms werden zeer goed bekeken. Ook Facebookgroep *Oud Drenthe in Woord en Beeld*, met een enorm bereik, deelde de beelden vaak. Dit was direct terug te zien in cijfers. Voor de zomer- en winterfilms werkten we samen met het Dagblad van het Noorden, een deel van de filmpjes was op de website, digitale krant, in de app en op facebook te zien. Dit zorgde voor een groot bereik. Zo leverde de winterfilm *'Sneeuw'* maar liefst een bereik op van ruim 142.000 views, *'Kerst'* zorgde voor 90.000 en *'IJzel 1987'* 70.000 views.

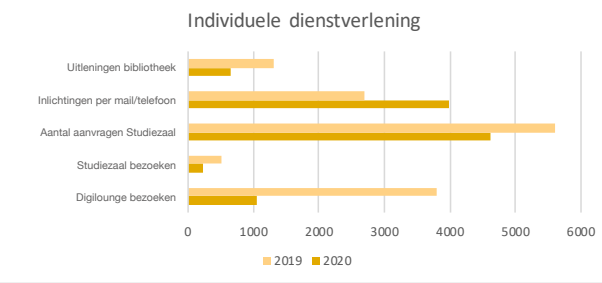
Instagram
Ook op Instagram is een flinke stijging gerealiseerd in het aantal volgers (46%). We plaatsten, net als op Facebook, berichten met een thema, gemiddeld vijf per week. Hoewel het bereik op dit medium nog wel een stuk lager ligt dan op Facebook, is dit ook voor het Drents Archief een interessant medium, omdat het een andere (jongere) doelgroep bereikt. Door te werken met # hashtags (#WO2, #75jaarvrijheid etc.) kunnen we hier heel gericht, ook buiten onze volgers, op posten.

LinkedIn
Onze LinkedIn account wordt door 735 geïnteresseerden gevolgd. Vooral de vacatures, organisatie informatie (nieuwe website, open/gesloten i.v.m. coronamaatregelen) en inhoudelijke filmpjes zijn op dit medium populair.

Digitale nieuwsbrief
We versturen gemiddeld tien keer per jaar een digitale nieuwsbrief naar 1.811 abonnees. Hiervan is 55% redelijk tot zeer betrokken. Vooral voor (online) activiteiten blijkt dit een goede tool te zijn om publiek te trekken.

4.3 INDIVIDUELE DIENSTVERLENING

Door corona is in de dienstverlening alles anders dit jaar. Dat is ook terug te zien in de cijfers. Door de beperkte openingstijden is het aantal bezoekers in de Digilounge en Studiezaal behoorlijk gedaald. Maar ondanks de beperkingen, zitten de aanvragen boven het niveau van 2019 (4.459). Het lijkt er op dat de bezoekers meer stukken aanvragen en efficiënter omgaan met de tijd.

De bezoekers moeten vooraf een plek reserveren en aangeven welke stukken ze willen inzien. Dit dwingt hen om goed vooronderzoek te doen om zodoende de juiste stukken aan te vragen. Ze kunnen ook direct met hun onderzoek starten, omdat de archiefstukken van te voren voor hen worden klaargelegd. Ter plekke kunnen ze eventueel meer stukken aanvragen.

Individuele dienstverlening	2020	2019
Digilounge bezoeken	1.061	3.804
Studiezaal bezoeken	221	511
Aantal aanvragen Studiezaal	4.626	5.598
Inlichtingen per mail/telefoon/chat	3.974	2.693
Uitleningen bibliotheek	647	1.303

Vanaf 2020 is Drents Archief ook bereikbaar via de chat. Publiek geven we op deze manier een extra mogelijkheid om vragen te kunnen stellen. Zowel offline als online kunnen mensen eenvoudig een berichtje sturen via de chat. Wanneer we online zijn kunnen mensen direct met ons chatten. Zijn we niet online, dan kunnen de bezoekers eenvoudig een korte vraag stellen, die via de mailbox op een later moment beantwoord wordt.

In totaal is er 353 keer gebruik gemaakt van deze service. Daarvan waren 201 chats en 152 offline berichten.
Er wordt gewerkt met een (chat)dienstrooster en een poule van diverse collega´s en vrijwilligers. Als gevolg van de coronamaatregelen (thuis werken, geen fysieke afspraken, geen fysieke dienstverlening) zijn er ruim voldoende mensen hiervoor beschikbaar. Na het afsluiten van een gesprek kan de klant direct een beoordeling geven.

Zo ontvingen we de volgende feedback:
- Heel geweldig hoe vlot en de manier waarop er op de chat is gereageerd. Klasse!!
- Snelle reactie met gewenst resultaat!
- Vriendelijk en snel geholpen. Bieden aan om achter de schermen voor mij verder te zoeken. Krijg reactie via de mail.
- Snelle duidelijke info en goede aanvullende tips!

Daarnaast bieden we sinds 2020 elke dinsdagmiddag een online helpdesk stamboomonderzoek in plaats van de fysieke helpdesk. Tijdens de november themamaand Nederland Leest hebben we samen met DNK dit spreekuur uitgelicht en een extra helpdesk opengesteld. Het thema familiegeschiedenis stond die maand centraal bij de bibliotheken. In september organiseerden we in samenwerking met museum De Proefkolonie een online kolonistenhelpdesk.

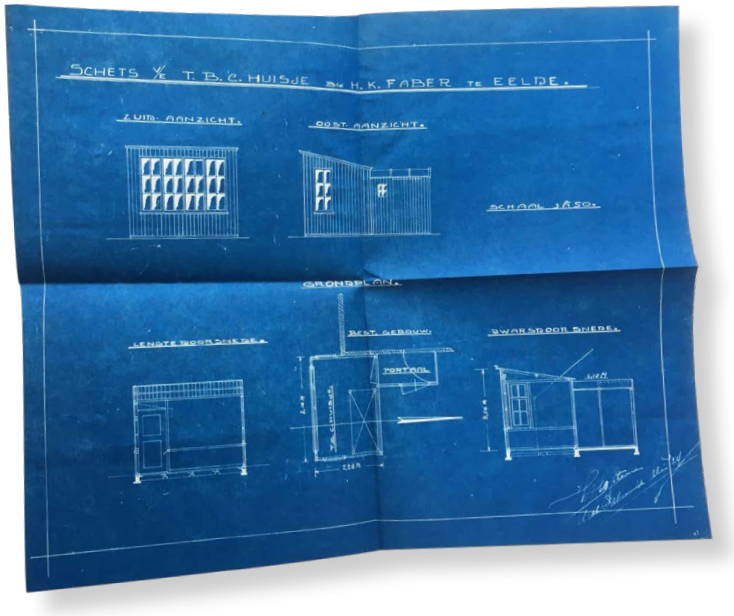
Vanwege de beperkte openingstijden zijn er het afgelopen jaar veel meer inlichtingen via de mail verstrekt.

De informatieverstrekking via mail, telefoon en chat is met een percentage van 47,5% gestegen, vergeleken met een jaar geleden. De coronamaatregelen vormen natuurlijk de grootse verklaring voor deze stijging. Ook het feit dat onderzoekers via zoveel kanalen eenvoudig een vraag kunnen stellen, speelt mee.

Top 10 aangevraagde archiefstukken 2020		
1	Bouwdossiers van de gemeente Assen - 1905-2010	**2280**
2	Maatschappij van Weldadigheid - 1818-1970	**286**
3	Oud-Archief van de gemeente Assen - 1806-1909	**219**
4	Oude Staten archieven, 1344-1815 - 1344-1815	**108**
5	Arrondissementsrechtbank te Assen 1878-1937 - 1800-1985	**104**
6	Bestuursarchief provincie Drenthe - (1915) 1950-1987 (2007)	**81**
7	Secretariearchief gemeente Assen 1910-1965 - (1825) 1910-1965 (2011)	**76**
8	Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen en Ommerschans - 1820-1963	**69**
9	Gedeputeerde Staten - 1814-1951	**57**
10	Marke Uffelte - 1609-1863	**57**

In 2020 is met de plaatsing van een boekscanner en een doorvoerscanner een scanstraat ingericht in het Drents Archief. Vanaf 1 november hebben we daardoor de mogelijkheid om zelf scans te maken van o.a. bouwtekeningen waar we dat voorheen moesten uitbesteden. Nu we dit proces in eigen handen hebben is het voor de klant mogelijk om snel en eenvoudig een scan aan te vragen.

De coronamaatregelen hadden ook effect op de bibliotheek. De dienstverlening op het leenverkeer en de werkzaamheden zijn tot half augustus volledig stil komen te liggen. Na de zomer is het IBL-verkeer weer opgepakt tot half december toen de coronarichtlijnen weer werden aangescherpt. Toch zijn er nog 647 boeken uit de bibliotheek geleend voor raadpleging in de Digilounge en Studiezaal. Vorig jaar waren dat er ruim 1.300.

4.4 EDUCATIE

In totaal hebben 2.660 leerlingen een educatief programma gevolgd bij het Drents Archief. Als gevolg van de coronamaatregelen is het doel van 7.500 leerlingen niet gehaald. Desondanks is er veel bereikt op educatief vlak. Zo is het nieuwe innovatieve programma *Het oorlogsdagboek van Drenthe* ontwikkeld. Tijdens dit programma kruipen de leerlingen in de huid van jongeren die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt en stappen ze letterlijk terug in de tijd door middel van de modernste augmented reality (AR) technieken. Dankzij het Vfonds, provincie Drenthe, Mondriaan fonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, gemeente Assen, Rabofonds, BSP fonds en de Gravin van Bijlandt stichting was het in 2020 mogelijk om maar liefst vijf personages te ontwikkelen voor dit programma. De verschillende personages zijn gebaseerd op authentieke personen. Door deze verschillende personages is het een multi-perspectief programma geworden dat de leerlingen de oorlog laat beleven vanuit diverse standpunten. Zoals door de ogen van een joodse jongen, een hongervluchteling uit Den Haag en de dochter van een NSB-er.

Voor het provinciale project *Waor is Aaldert?* heeft het Drents Archief maar liefst 21 lesbrieven geschreven.

Waor is Aaldert? is een project van Scala, Kunst & Cultuur, Drents Archief, ICO, DNK, Bibliotheek Hoogeveen, Bibliotheek Emmen en Biblionet Drenthe. In dit project staan aansprekende verhalen van lokale bewoners over de Tweede Wereldoorlog centraal. Naar aanleiding van deze verhalen kunnen leerkrachten van de Drentse basisscholen met hun bovenbouwleerlingen in gesprek gaan over vrijheid. Niet alleen over vrijheid na de Tweede Wereldoorlog maar ook over hoe de leerlingen vrijheid nu beleven. Op de bijhorende website kunnen leerkrachten verhalen, kijkplaten, vragen en lesopdrachten vinden. Vanwege de coronamaatregelen is er ook veel online lesmateriaal ontwikkeld. Zo konden leerlingen bezig met het maken van een tijdcapsule en een quiz spelen over de joodse Benno ter Berg uit WO2.

In 2019 zijn er plannen gemaakt om nadrukkelijker samen te werken met universiteit en hogescholen op gebied van onderwijs aan studenten, onderzoeks- en stageplaatsen. Dit heeft geresulteerd in een vruchtbare samenwerking met de PABO-afdeling van Stenden Emmen. Diverse groepjes studenten zijn in 2020 bezig geweest met de ontwikkeling van educatieve producten voor het Drents Archief. Daarnaast waren er in 2020 drie stagiaires vanuit de Rijksuniversiteit Groningen. Zij hebben onder andere hun bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van lesmateriaal en het bronnenonderzoek bij het *Oorlogsdagboek van Drenthe.*

4.5 PUBLIEKSACTIVITEITEN

Drents Archief wil mensen in de gelegenheid stellen om kennis te nemen van alle historische informatie die het beheert. Dit gebeurt onder andere door het aanbieden van publieksactiviteiten, groepsarrangementen en educatie. In totaal brachten 3.986 mensen in 2020 mensen een bezoek aan het archief, dit is 31% van het vooraf gestelde doel en t.o.v. van het vorig jaar.

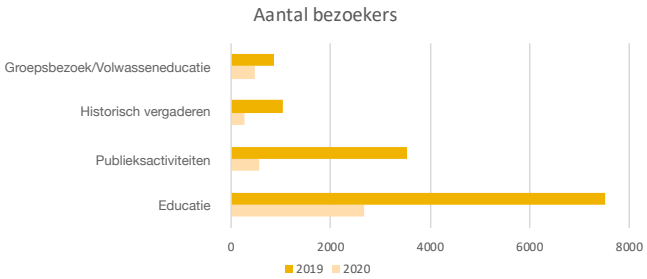

Aantal bezoekers	2020	2019
Educatie	2.660	7.501
Publieksactiviteiten	577	3.536
Historisch vergaderen	273	1.035
Groepsbezoek/Volwasseneducatie	476	865
Totaal	**3.986**	**12.937**

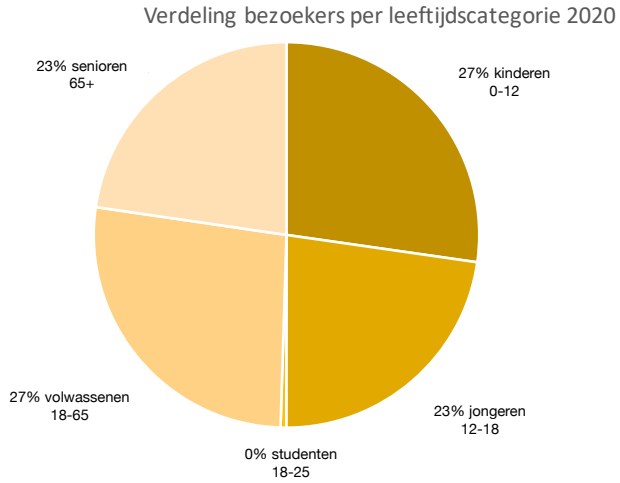
In 2020 hebben 577 mensen meegedaan aan één van de publieksactiviteiten. In januari organiseerden we de *Dag voor de Drentse Familiegeschiedenis* voor 302 bezoekers. Aan de *Opa- en Omadagen* in de voorjaarsvakantie deden 225 volwassenen mee en 50 filmliefhebbers kwamen naar een film in het Drents Archief tijdens het IFFA in maart.

Ook het historisch vergaderen liep terug: in 2020 hebben 273 mensen vergaderd bij het Drents Archief. Dit is 26% ten opzichte van vorig jaar en 27% van de doelstelling voor 2020.

De groepsbezoeken zijn in 2020 met ca. 50% afgenomen ten opzichte van het vorig jaar en het vooraf gestelde doel. 476 Mensen hebben in een groep een bezoek gebracht aan het Drents Archief. Voor het grootste deel zijn dit deelnemers aan de HOVO colleges *Napoleon* en *Het Noorden in kaart*. De andere bezoekers kwamen voor het jubileum van het Nederlands Klassiek Verbond, het bezoek van de Statenleden van de Provincie Drenthe, de slotbijeenkomst van de selectie van dé 50 Drentse Oorlogsfoto's en de presentatie van het educatieve programma *Het Oorlogsdagboek van Drenthe.*

4.6 PROJECTEN

Project Sake Elzinga

De fotograaf heeft twee lezingen verzorgd rondom het boek *´De Zilvermijnen van Drenthe´*, in Eelde en Assen. Helaas is door de coronabeperkingen een aantal lezingen geannuleerd. Drents Archief heeft met vertraging door corona twee batches foto´s ontvangen van de fotograaf, 4.600 analoge beelden uit de periode 1980-1990 en 3.400 beelden uit de jaren 1991-2000. In 2021 worden de beelden in de fotodatabase van Drents Archief geplaatst.

Project Van Gogh in Drenthe

Op 11 september presenteerden het Drents Museum, Het Drentse Landschap en Drents Archief in Zweeloo de publicatie Van Gogh in Drenthe. Exact 137 jaar eerder kwam Vincent van Gogh met de trein vanuit Den Haag aan op het station in Hoogeveen. Drie maanden verbleef de wereldberoemde kunstenaar dat najaar van 1883 in Drenthe. De publicatie is het resultaat van een wetenschappelijk inventarisatie-onderzoek dat experts van de drie Drentse organisaties gezamenlijk hebben verricht naar sporen die Van Gogh tijdens zijn verblijf heeft achtergelaten. Op de website *vangoghindrenthe.nl* wordt verwezen naar de erfgoedlocaties die zijn opgenomen op *geheugenvandrenthe.nl.*

Project WO2 podcast

In maart 2020 vond in de kerk in Gieterveen de première plaats van de podcastserie *De Hilte 11 – Oorlog op de Hondsrug.* Het leven van een Drentse boerenfamilie verandert ingrijpend als de Tweede Wereldoorlog uitbreekt. Vier generaties van de familie Nijboer spreken hierover in de podcast die Drents Archief maakte in samenwerking met RTV Drenthe.

In vijf delen wordt het verhaal van plattelandsgemeente Gieterveen in de oorlog verteld. Wegens groot succes (ruim 4.000 downloads en ca. 30.000 luisteraars via het radioprogramma Drenthe Toen) is een tweede serie gemaakt over verzet in andere plaatsen in Drenthe. Ook weer op basis van interviews uit het archief uit de jaren ‘80 over de Tweede Wereldoorlog.

Project WO2 in 100 foto’s

Aan het begin van 2020 vond in ons gebouw een publieksbijeenkomst plaats om de geselecteerde 50 Drentse WO2-foto’s terug te brengen tot 25 stuks t.b.v. de inzending voor het landelijke project. Tevens werden alle 50 foto’s in onze touchtafel geplaatst en werden foto’s uitvergroot om in de Digilounge ten toon te stellen. Door de coronamaatregelen kon de geplande expositie in het gebouw van de Tweede Kamer helaas niet doorgaan, evenals de geplande rondreizende tentoonstelling van Drentse foto’s. De Drentse foto’s zijn nog wel gebruikt voor diverse communicatie uitingen, zoals in de social media.

Beeldmateriaal voor Koloniën van Weldadigheid

De provincie heeft de wens uitgesproken dat zij graag in beeld wil brengen op welke wijze het landschap van de Koloniën van Weldadigheid in de afgelopen 120 jaar is veranderd. Om hier een goed overzicht van te krijgen zal al het beschikbare materiaal goed geïnventariseerd moeten worden. In overleg met de provincie is in 2020 besloten om te beginnen met het in kaart brengen van de collectie van de Maatschappij van Weldadigheid. Hiervoor is een subsidie van € 9.100,- aangevraagd en gehonoreerd voor 2021. Dit is de eerste stap in een meerjarenproject om uiteindelijk te komen tot een kennis-/databank met beeldmateriaal over de Koloniën van Weldadigheid.

5. BESTUUR EN BELEID

Het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). Daarmee hebben de betrokken overheden, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Gemeente Assen, taken die zij wettelijk verplicht zijn uit te voeren aan het Drents Archief overgedragen zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheid uit handen te geven. In de gemeenschappelijke regeling (GR) is vastgelegd dat het Drents Archief bestuurd wordt door een bestuur waarin zowel het Rijk als de Gemeente Assen en een onafhankelijk extern lid vertegenwoordigd zijn.

Dit bestuur bestaat volgens de WGR uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter, waarbij het dagelijks bestuur bestaat uit drie personen en het algemeen bestuur uit vier personen. Bestuur en organisatie van het Drents Archief nemen de Governance Code Cultuur in acht. Deze code biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De samenstelling van het bestuur was in 2020 als volgt.
Voor het Ministerie van OCW:
- de heer M.J.M. Hoogeveen, voorzitter Algemeen (AB) en Dagelijks bestuur (DB);
- de heer J. Seton (AB).

Voor de gemeente Assen:
- de heer B. Bergsma (AB en DB);
- de heer M.L.J. Out (AB).

Onafhankelijk extern lid:
- de heer J.J. Jonkman (DB).

De heer Hoogeveen heeft per 1 januari 2020 de voorzittersrol overgenomen van mevrouw A.A. Haar die vanaf 2005 tot en met 31 december 2019 als bestuursvoorzitter en rijksbestuurder nauw betrokken is geweest bij het Drents Archief. Voor het Drents Archief is het een hernieuwde kennismaking met de heer Hoogeveen. Als cultuurwethouder van de gemeente Assen had hij eerder bijna twee termijnen zitting in het bestuur van het Drents Archief.

De gemeente Assen wordt in het bestuur van het Drents Archief vertegenwoordigd door de heren Out (AB) en Bergsma (DB). De heer Out per 8 april 2020 als opvolger van mevrouw J. Booij die het bestuurslidmaatschap in het najaar van 2019 neerlegde als gevolg van politieke ontwikkelingen in het college van de gemeente Assen. De heer Bergsma is op 22 januari 2020 wethouder K. Dekker opgevolgd omdat zij een andere portefeuille heeft gekregen.

Naast bovenstaande bestuurswijzigingen en de reguliere beleidszaken stonden in 2020 enkele strategische onderwerpen op de agenda.

Naast de toekomst van de RHC's na uittreding van het Rijk is ook de toekomst van het landelijk e-depot belangrijk onderwerp van gesprek geweest. In de kring van RHC-directeuren vonden hierover diverse overleggen plaats, die werden voorbereid en teruggekoppeld in de bestuursvergaderingen. De Strategische Visie 2021-2024 *Van collectie naar connectie* werd gepresenteerd, evenals de vernieuwde website van het Drents Archief.

Met betrekking tot bedrijfsvoering zijn de herinrichting van het kaartendepot alsmede de meerjaren onderhoudsplanning besproken. De ontwikkelingen rond het Drentse e-depot vormden een terugkerend onderwerp in de vergaderingen, niet in de laatste plaats vanwege het belang voor het Drents Archief om zich in de regio te versterken.

In november vond het jaarlijks overleg van de voorzitter en directeur met de gedeputeerde van de provincie Drenthe plaats. Daarin werden de verrichte prestaties verantwoord en werd vooruitgeblikt naar de activiteiten in 2021. Daarnaast is er uitgebreid met elkaar van gedachten gewisseld over mogelijke scenario's voor het Drents Archief na uittreding van het Rijk in 2024.

Hilde Boelema interviewt Antje Buursma-Backx, dochter van een NSB'er, tijdens de presentatie van Het oorlogsdagboek van Drenthe. Foto: Sake Elzinga.

6. PARAGRAFEN

6.1 BEDRIJFSVOERING

Personeel	2020	2019
formatie per 31-12	19,7	20,0
begrote formatie	21,8	20,7
tijdelijke inzet per 31-12	3,6	3,2
medewerkers per 31-12	32	33
gerealiseerde uren	33.461	36.979
stagiaires	5	6
vrijwilligers	49	50

Per 31 december werken 25 medewerkers bij het Drents Archief binnen een formatie van 19,83 fte. Vanwege projecten heeft een aantal medewerkers een tijdelijke uitbreiding gehad van de wekelijkse arbeidsduur. De inleen van tijdelijk personeel is lager dan in het voorgaande verslagjaar.

Met de uitdiensttreding in 2020 van twee senior beleidsmedewerkers zijn vacatures opengesteld waarbij ook de organisatieontwikkelingen (inrichting e-depot) zijn betrokken. Omdat interne doorstroom van onze medewerkers naar een andere functie binnen het Drents Archief wordt toegejuicht, zijn de vacatures eerst intern opengesteld. Dit heeft erin geresulteerd dat twee van de vijf vacatures (functioneel beheerder e-depot en projectleider publieksprojecten) intern zijn ingevuld.

De andere vacatures (archivaris/beleidsmedewerker, relatiebeheerder/adviseur en projectleider e-depot) zijn extern opengesteld. Ook deze procedures zijn succesvol afgerond.

In tegenstelling tot de medewerkers van het Drents Archief kan de meerderheid van de vrijwilligers de werkzaamheden niet vanuit huis verrichten. Er is blijvend aandacht voor onze 49 vrijwilligers die hun belangeloze inzet voor het Drents Archief hebben moeten staken. We delen informatie over de coronamaatregelen in relatie tot de bedrijfsvoering van het Drents Archief en steken hen een hart onder de riem.

De maatschappelijke rol die het Drents Archief vervult door aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid te bieden om via re-integratietrajecten (stage, werkervaringsplaats of via een vrijwilligerscontract) hun positie op de arbeidsmarkt te verbeteren, werpt zijn vruchten af. Opnieuw hebben we voor een persoon de werkervaringsplaats kunnen omzetten naar een tijdelijke arbeidsovereenkomst.

In het verslagjaar hebben vijf studenten uit het MBO, HBO hun stage c.q. werkervaringsplaats afgerond. De wederzijdse ervaringen zijn positief ondanks dat de stages niet op het Drents Archief konden worden afgerond en de begeleiding van de studenten via beeld-bellen moest plaatsvinden.

Hoewel de medewerkers van het Drents Archief geen rijksambtenaren zijn, gelden sinds de verzelfstandiging in 2005 de arbeidsvoorwaarden en rechtspositieregelingen van het Rijk.

Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. Met ingang van 1 januari 2020 volgt het Drents Archief de cao Rijk. In het najaar zijn de vakbonden en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het eens geworden over een nieuwe cao voor rijksambtenaren die loopt van 1 juli 2020 tot 1 januari 2021.

ONTWIKKELING MEDEWERKERS

Naast de individuele ontwikkeling van medewerkers is er ook aandacht voor collectief leren. Tijdens de jaarlijkse teamdag stond het thema ambassadeurschap centraal met als doel inzichtelijk te maken wat ambassadeurschap inhoudt, hoe medewerkers het ambassadeurschap voor het Drents Archief kunnen uitdragen en hoe iedereen zijn eigen kwaliteiten daarin kan benutten.

Het Drents Archief onderschrijft het belang van duurzame inzetbaarheid van de medewerkers. Voor veel medewerkers geldt dat vanwege de coronamaatregelen de startdatum van de opleiding of training waarvoor was aangemeld, is opgeschort of online werd aangeboden als alternatief voor fysieke bijeenkomsten.

ZIEKTEVERZUIM EN ARBO

Het gemiddelde ziekteverzuim is in 2020 ten opzichte van 2019 gestegen van 4,3% naar 5%. De stijging is vooral het gevolg van lang verzuim van twee medewerkers. In de gezamenlijkheid van werknemers, bedrijfsarts en werkgever zijn stappen gezet in het kader van de re-integratie. Het gemiddelde aantal ziekmeldingen laat een daling zien van 1,36 in 2019 naar 0,96 in 2020.

Het Drents Archief neemt haar verantwoordelijkheid in het inperken van de verspreiding van het coronavirus. Sinds de maatregelen van het kabinet tegen verspreiding van het coronavirus per 16 maart 2020 is het Drents Archief grotendeels gesloten voor publiek en heeft het thuiswerken zijn intrede gedaan. Er is oog en aandacht voor de plotseling gewijzigde werkomstandigheden van de medewerkers. Medewerkers zijn tips aangereikt om het thuiswerken zo productief en zo prettig mogelijk te maken. Daarnaast zijn medewerkers gefaciliteerd om werktijden aan te passen aan de individuele omstandigheden. Voor het Drents Archief als werkgever is het van belang dat de thuiswerkplek verantwoord is ingericht. Om inzicht te krijgen in de thuiswerksituatie en daarmee input te krijgen voor eventuele arbotechnische aanpassingen is een enquête onder de medewerkers uitgezet. Op basis van de uitkomsten heeft de werkgever de noodzakelijke middelen aan de medewerkers ter beschikking gesteld.

We vinden het belangrijk dat medewerkers zich thuis voelen bij het Drents Archief en zich maximaal kunnen ontwikkelen in en naast hun loopbaan. Voorheen gebruikten we hiervoor ook, naast de structurele formele én informele gesprekken, de uitkomsten uit het Medewerkers Tevredenheids-onderzoek (MTO). In het najaar is er, met instemming van de OR, voor gekozen om de momentopname van een vierjaarlijkse vragenlijst in te ruilen voor een continue meting. Via een app ontvangen de medewerkers wekelijks een paar vragen over zichzelf, de collega's en het werk. Door structureel na te denken over drijfveren, vitaliteit en werkgeluk krijgen medewerkers een beter zelfbeeld en geven ze de organisatie de informatie die nodig is om een (nog) betere werkgever te worden.

VERTROUWENSPERSOON

Het Drents Archief heeft in de *'Gedragscode integriteit Drents Archief'* een aantal zaken vastgelegd, onder meer over ongewenste omgangsvormen. Medewerkers en vrijwilligers kunnen incidenten melden bij een externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon rapporteert in het jaarverslag 2020 dat er geen meldingen zijn gedaan.

ONDERNEMINGSRAAD

In het rapportagejaar hebben meerdere gesprekken plaats gevonden met de ondernemingsraad. Dit jaar zijn, naast corona gerelateerde thema's zoals de thuiswerkfaciliteiten voor medewerkers en de inzet en betrokkenheid van onze vrijwilligers gedurende deze periode, ook gesprekken gevoerd over het inzetten van een medewerkerstevredenheidsonderzoek in 2020.

6.2 ONDERHOUD GEBOUW EN TERREIN

Nadat in 2019 het monumentale gedeelte (Lokhorst-deel) een bouwkundige inspectie had gehad, was in 2020 het nieuwere gedeelte (Tauber-deel) aan de beurt. Uit deze inspectie (NEN2767) kwamen geen noemenswaardige gebreken naar boven. Ook werden onze elektrotechnische installaties gekeurd (NEN 3140) met eveneens een goed resultaat. De inspecties zijn opgenomen in het meerjaren onderhoudsplan.

In het kader van duurzaamheid werden in twee depots, het trappenhuis en de technische ruimten de traditionele tl-armaturen vervangen door led-armaturen. In de depots zijn deze armaturen voorzien van sensoren zodat er een minimaal energieverbruik is. Om ook het energieverbruik in het monumentale gedeelte te verbeteren zijn inmiddels de glas-in-loodramen, die nog niet zijn voorzien van achterzetbeglazing, ingemeten. Hier wordt in het voorjaar van 2021 achterzetbeglazing geplaatst zodat ook deze ramen geïsoleerd zijn.

Medio 2020 is er een scanstraat gecreëerd. Hiertoe is een aparte ruimte ingericht. De nieuwe kamer wordt in het voorjaar van 2021 voorzien van een airco en er wordt een extra rookdetectiemelder geplaatst waarmee aan alle eisen wordt voldaan.

In verband met de coronamaatregelen zijn begin 2020 bijna alle vertrekken/kamers voorzien van handdoekcassettes met papieren handdoekjes en een flacon met desinfectiemateriaal. Bij de hoofdingang is een desinfectiezuil geplaatst en de balies van Receptie en Digilounge zijn voorzien van spatschermen. Op de vloeren is bewegwijzering aangebracht voor de looproutes.

6.3 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICO

In deze paragraaf gaan we in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing bij het Drents Archief. Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een overheidsorganisatie heeft om de niet begrote kosten op te vangen (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), artikel 11). De paragraaf is als volgt opgebouwd:

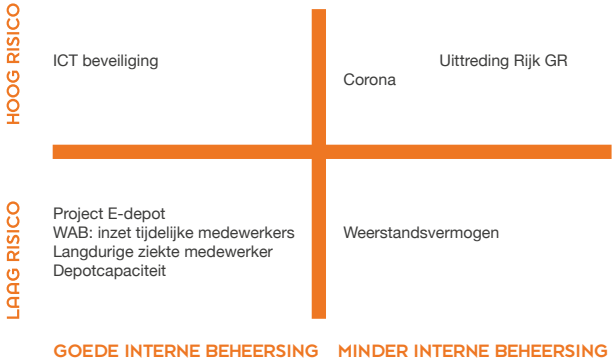
- Risicobeleid;
- Risico-inventarisatie;
- Weerstandsvermogen;
- Kengetallen.

RISICOBELEID

Het risicobeleid heeft als doel richting te geven aan het risicomanagement binnen het Drents Archief. Via de planning- en control cyclus worden bij het opstellen van de tussentijdse rapportages eventuele risico's per onderdeel in beeld gebracht. Dit is een continu proces, waarbij eventuele risico's worden geïdentificeerd en op waarde geschat. Daarbij worden de kans op en de gevolgen van risico's in kaart gebracht, alsmede de maatregelen om die risico's zoveel mogelijk te verminderen. Jaarlijks wordt door het managementteam een risico-inventarisatie uitgevoerd. Daarnaast worden bij de aansturing van alle (lopende) projecten de projectrisico's met hun (financiële) consequenties in kaart gebracht. Binnen de projectmethodiek zijn de beheersingsmechanismen benoemd en worden de projectrisico's bewaakt.

RISICO-INVENTARISATIE

Onderstaande risico-inventarisatie bestaat uit een matrix met de inschatting van risicovolle ontwikkelingen en de interne beheersing daarvan. De risico's die in dit model worden benoemd zijn risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen. Deze zijn niet op een andere manier te ondervangen (bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het instellen van een voorziening) en kunnen een financieel nadelig gevolg hebben. Doen deze risico's zich voor, dan dienen ze te worden opgevangen via het weerstandsvermogen.

Hoog risico – goede interne beheersing
ICT beveiliging heeft onder andere te maken met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), die in 2018 in werking is getreden. Drents Archief heeft hier het nodige in voorbereid, in samenwerking met de noordelijke archieven en Nationaal Archief. Echter op het gebied van autorisaties moeten nog aanpassingen met betrekking tot de netwerkschijven worden gedaan. Dit heeft in 2020 stil gelegen in verband met de in 2021 verwachte overgang naar Office 365 waarbij niet meer met netwerkschijven maar in Teams in de cloud wordt gewerkt.

Daarnaast heeft beveiliging van ICT ook te maken met bescherming van onze systemen tegen spyware, hacks, phishing mail, etc. Net als bij alle andere organisaties is het risico van dergelijke 'aanvallen' groot, maar we hebben goede antivirus software, medewerkers zijn geïnstrueerd over het herkennen van phishing mail en malware. Dagelijkse backups zorgen ervoor dat in geval van een geslaagde hack onze systemen in een dag weer up and running zijn.

Hoog risico – minder interne beheersing
In 2019 werd duidelijk dat het Rijk in 2024 uit de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) met de RHC's zal stappen. Na uittreding van het Rijk blijven de RHC's beheerder van de analoge rijksarchieven, waarvoor een lumpsum vergoeding door het Rijk wordt verstrekt die gelijk zal zijn aan de bijdrage die de RHC's momenteel structureel van het Rijk ontvangen. Een risico ontstaat er bij die RHC's die slechts twee partners in de GR hebben, zoals Drents Archief. Wanneer daar geen extra GR-partner kan worden gevonden, houdt een dergelijke GR na vertrek van het Rijk op te bestaan. In 2020 hebben we, met de gezamenlijke RHC's, juridisch advies ingewonnen over mogelijke toekomstige bestuursvormen zonder het Rijk. Ook is hierover overleg gevoerd met OCW. Tevens is verkend welke rol de provincie en/of één of meerdere gemeenten zouden kunnen spelen in de toekomstige bestuursvorm van het Drents Archief.

Het coronavirus heeft vanaf 2020 ook invloed op onze organisatie. Wij schatten in dat dit ook in 2021 een flinke impact op onze organisatie zal hebben. Minder leerlingen, groepsbezoeken, vergaderingen en publieksactiviteiten zullen effect hebben op onze inkomsten en de inzet van vrijwilligers. Ook het langdurig thuiswerken zal invloed hebben op het arbeidsethos en de productiviteit van medewerkers. Daarnaast zullen er misschien investeringen (laptops/smartphones/overgang MS365) vervroegd moeten worden genomen. Financieel gevolg is ook de thuiswerkvergoeding, terwijl de huisvestingskosten niet navenant zullen dalen. Al deze ontwikkelingen brengen extra, niet begrote kosten met zich mee.

Laag risico - minder interne beheersing
Als gevolg van het negatieve resultaat van 2020 is het weerstandsvermogen van Drents Archief gedaald.
Het eigen vermogen is van 8% (van de gezamenlijke bijdragen van het Rijk en de gemeente Assen) gedaald naar een percentage van 6,5%. Dit is een gering percentage en

biedt Drents Archief de mogelijkheid om kleine risico's op te kunnen vangen.

Laag risico – goede interne beheersing
Drents Archief wil digitale archieven van aangesloten organisaties, duurzaam en toegankelijk beheren in een e-depot. In 2019 is Drents Archief gestart met de voorbereidingen voor het e-depot en in 2020 is het project 'Het Drentse e-depot' van start gegaan. Hiervoor is een projectteam in het leven geroepen. Een aantal lagere overheden heeft haar deelname aan een driejarige pilot al toegezegd. Daarnaast zijn er meer gemeenten die belangstelling tonen voor deelname aan dit project.
De risico's schatten wij laag en goed beheersbaar in.

Drents Archief maakt veel gebruik van de inzet van tijdelijk personeel. Deze worden ingezet voor de diverse projecten, voor het opvangen van gedetacheerde medewerkers, tijdelijke werkzaamheden en tijdelijke uitval van medewerkers. Vanaf 1 januari 2020 is de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB) in werking getreden.

Dit betekent dat de regels omtrent payrolling en inhuur van tijdelijk personeel zijn aangescherpt. Dit zorgt voor minder flexibiliteit en meer risico's rondom de inzet van tijdelijk personeel en uitvoering van taken. Waar we in 2019 dit risico nog hoog inschatten, hebben we in het afgelopen jaar ervaren dat dit risico goed beheersbaar is voor de organisatie.

Daarnaast hebben we te maken met langdurige ziekte van een medewerker, wat zorgt voor extra druk op en daarmee personele risico's voor de organisatie.

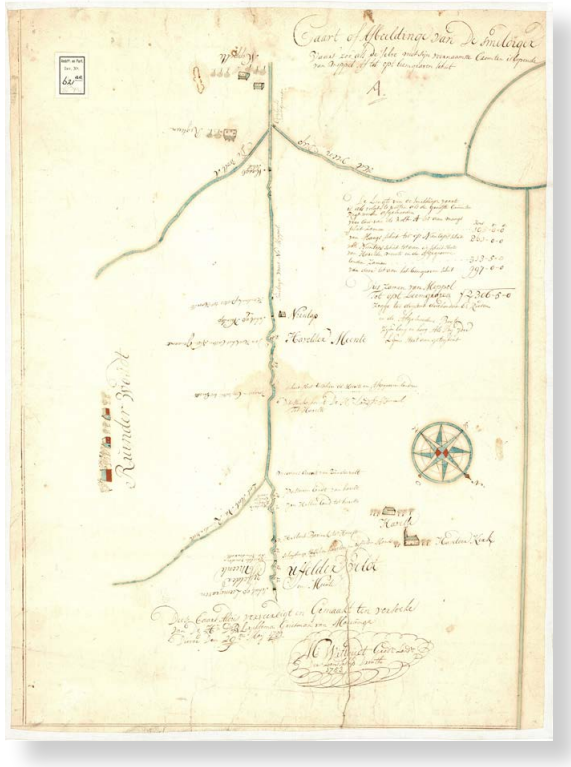
Medio 2019 is het rijksdepot Emmen geopend dat extra depotcapaciteit voor het Drents Archief moet opleveren. Eind 2019 is gestart met het verplaatsen van rijksarchief van Assen naar Emmen. Daarnaast huurt Drents Archief nog 932m[1] van Groninger Archieven in depot Hoogkerk. Door selectie en ontzameling is dat minder dan in voorgaande jaren, maar omdat Groninger Archieven heeft aangegeven zelf meer ruimte nodig te hebben zullen wij ook die 932m[1] nog moeten verplaatsen naar Assen of Emmen. Een deel van dat archief moet nog worden geïnventariseerd of omgepakt, zodat er een omvangrijke logistieke actie mee gemoeid is. Dit brengt zowel arbeids- als transportkosten met zich mee. Vooralsnog verwachten we deze activiteiten over vijf jaar te kunnen verdelen.
Om tegelijkertijd meer ruimte in ons eigen depot te creëren is een plan opgesteld voor de herinrichting van ons kaartendepot dat 600m[1] extra ruimte moet opleveren. De oplevering van depot Emmen en de extra te creëren ruimte in ons eigen (kaarten)depot leiden ertoe dat dit risico minder hoog ingeschat wordt dan in voorgaande jaren.

WEERSTANDSVERMOGEN

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Als weerstandsvermogen wordt een algemene reserve aangehouden. Eind 2020 is de stand van het eigen vermogen (exclusief de bestemmingsreserves) € 134.642. Het vermogen van het Drents Archief mag op grond van de Gemeenschappelijke Regeling niet groter zijn dan 10% van de gezamenlijke bijdragen van de partners van dat jaar, tenzij deze gezamenlijk een ander percentage vaststellen. Het eigen vermogen (exclusief bestemmingsreserves) is aan het eind van dit verslagjaar 8% van de gezamenlijke bijdragen van het Rijk en de gemeente Assen. Het negatieve financiële resultaat van 2020 wordt ten laste gebracht van het eigen vermogen en zorgt ervoor dat het percentage daalt naar 6,5%.
Dit percentage is gering en biedt Drents Archief de mogelijkheid om kleine risico's op te kunnen vangen.

KENGETALLEN

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen, om inzicht te geven in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie. Deze kengetallen dient men in samenhang te zien, omdat een afzonderlijk kengetal onvoldoende zegt over de financiële positie. Hierna volgt een overzicht en beoordeling van de kengetallen.
De kengetallen netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen, grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor het Drents Archief.

Financiële kengetallen	2020	2019
netto schuldquote	-22,6%	-21,4%
solvabiliteitsratio	11,6%	12,3%
structurele exploitatieruimte	1,9%	2,9%

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen weer. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Normaal gesproken ligt de netto schuldquote tussen 0 en 90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen de 100 en 130% ligt, is de schuld hoog. Bij het Drents Archief is de netto schuldquote laag (negatief). Dit betekent dat ten opzichte van haar inkomsten het Drents Archief meer dan voldoende ruimte heeft om schulden aan te gaan.

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen (de algemene reserve) uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerstand. Het ratio van het Drents Archief is licht afgenomen ten opzichte van vorig jaar naar 11,6%. Dit is veroorzaakt door het negatieve resultaat van 2020, welke ten laste van de algemene reserve wordt gebracht. Door een dalende algemene reserve daalt gelijktijdig het solvabiliteitsratio. De meeste organisaties beschouwen een uitkomst van een solvabiliteit tussen de 25% en 40% als goed.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele exploitatieruimte. Dit cijfer beoordeelt welke structurele ruimte het Drents Archief heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer de structurele exploitatieruimte negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Ultimo 2020 is de structurele exploitatieruimte van Drents Archief 1,9% en laat ten opzichte van vorig jaar een kleine daling zien.

6.4 FINANCIERING

De wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen. Verder worden de decentrale overheden verplicht een treasurystatuut op te stellen en een paragraaf Financiering in de begroting en jaarverslag op te nemen. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

Lening
In 2005 is een lening ten bedrage van € 250.000 tegen een rentepercentage van 3,99% met een looptijd van 20 jaar bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten ter financiering van de verrijdbare depotstellingen. De stand van de lening op 31 december 2020 is € 62.500. De looptijd is tot 2026.

Financiering en liquiditeit
Het vastgestelde treasurystatuut vormt de leidraad voor wat betreft het financieringsbeleid. Hierin is in 2020 niets gewijzigd. De liquiditeitsbegroting wordt periodiek geactualiseerd. Met de invoering van het schatkistbankieren eind 2013 dienen wij, net als alle andere lokale overheden, onze overtollige middelen (boven € 250.000) naar een gereserveerde rekening bij de BNG over te boeken. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm
Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van 8,2%. In 2020 is het Drents Archief ruim binnen de kasgeldlimiet gebleven.
Ook voor de renterisico's van vaste schuld is in de wet Fido een norm gesteld. Deze renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. Drents Archief is in 2020 ruim onder de renterisiconorm gebleven.

6.5 VERBONDEN PARTIJEN

Een overzicht van verbonden partijen waarin op 31 december 2020 een bestuurlijk belang aanwezig is:
- Stichting Vrienden van het Drents Archief (directeur is adviseur);
- Stichting Nieuwe Drentse Volksalmanak (directeur is voorzitter);
- Stichting De Milly van Heiden Reinestein (directeur is bestuurslid).

Stichting Digitaal Oorkondenboek Groningen Drenthe, die betrekking heeft op de online database van oorkonden Cartago, zal worden ontbonden. Reden hiervoor is dat de database uit oogpunt van uniformisering zal worden opgenomen in ons collectiebeheersysteem Mais Flexis.

Paviljoen Duinoord in Zeegse rond 1925. Collectie ansichten Drents Museum.

JAARREKENING

7. JAARREKENING

7.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2020

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	185.882	214.443
TOTAAL VASTE ACTIVA	**185.882**	**214.443**
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
BNG schatkistbankieren	647.226	549.343
Debiteuren	12.242	34.721
Subsidieverstrekkers	126.847	99.000
	786.316	**683.064**
Liquide middelen		
Bankrekeningen	147.959	169.760
Kasgelden	631	822
	148.590	**170.582**
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen	-	861
Vooruitbetaalde kosten	35.008	29.121
	35.008	**29.982**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**969.914**	**883.629**
Balanstotaal	**1.155.796**	**1.098.072**

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
VASTE PASSIVA		
Algemene reserve	134.642	134.642
Bestemmingsreserves	72.033	75.355
Resultaat boekjaar	-19.615	73.939
	187.061	**283.937**
Voorzieningen	732.041	584.165
TOTAAL VASTE PASSIVA	**919.102**	**868.101**
VLOTTENDE PASSIVA		
Langlopende leningen		
Lening BNG	50.000	62.500
Kortlopende schulden		
Crediteuren	129.384	1.094
Belastingen en premies	11.695	33.506
Rekeningen courant	22.083	16.795
Overlopende passiva	11.032	103.576
Aflossing Lening BNG	12.500	12.500
	186.694	**167.471**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**236.694**	**229.971**
Balanstotaal	**1.155.796**	**1.098.072**

7.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

	Realisatie 2020	Begroting 2020	% realisatie tov begroting	Realisatie 2019
I Structurele baten				
Bijdrage Rijk	1.657.089	1.613.672	103%	1.612.083
Incidentele bijdrage Rijk	133.338	133.338	100%	133.338
Bijdrage Gemeente Assen	108.812	108.495	100%	93.293
Aanvulling budget depothuur GA	30.000	30.000	100%	30.000
Bijdrage Provincie Drenthe	443.871	434.186	102%	433.862
Bijdrage e-depot	14.008	75.000	19%	-
Totaal	**2.387.118**	**2.394.691**	100%	**2.302.576**
II Overige opbrengsten				
Collectiebeheer (depotverhuur)	5.285	6.500	81%	6.950
Publieksactiviteiten	47.447	58.000	82%	60.311
Zakelijke dienstverlening	10.205	90.000	11%	52.321
Projecten	277.526	25.000	1110%	96.928
Totaal	**340.463**	**179.500**	190%	**216.510**
TOTAAL BATEN	**2.727.581**	**2.574.191**	106%	**2.519.086**

LASTEN

	Realisatie 2020	Begroting 2020	% realisatie tov begroting	Realisatie 2019
I Personeelskosten				
Salarissen vast	1.597.785	1.498.265	107%	1.302.052
Tijdelijk personeel	147.815	86.450	171%	89.781
Overige personeelskosten	29.889	42.000	71%	32.626
Totaal	**1.775.489**	**1.626.715**	**109%**	**1.424.459**
II Directe kosten				
Collectie en archieven	64.788	52.150	124%	39.326
Digitale diensten	44.413	94.565	47%	81.329
Publieksactiviteiten	24.575	35.500	69%	45.024
Projecten	207.700	10.000	2077%	99.222
Doorontwikkelen Drents Archief 3.0	3.322	10.000	33%	16.388
Totaal	**344.799**	**202.215**	171%	**281.290**

LASTEN

	Realisatie 2020	Begroting 2020	% realisatie tov begroting	Realisatie 2019
III Indirecte kosten				
Huisvestingskosten	342.183	341.700	100%	376.394
Depothuur GA (incl. exploitatiekosten)	30.000	30.000	100%	30.000
Dotatie reserves	175.000	175.000	100%	195.000
ICT kosten	46.487	38.000	122%	28.917
Organisatiekosten	65.653	61.500	107%	87.185
Kapitaallasten	67.981	69.060	98%	65.885
Totaal	**727.304**	**715.260**	102%	**783.381**
IV Diverse baten en lasten	**-97.074**	**-10.000**	971%	**-27.593**
TOTAAL LASTEN	**2.750.518**	**2.534.190**	109%	**2.461.536**
Saldo van baten en lasten	**-22.937**	**40.000**		**57.551**
Onttrekking bestemmingsres. doorontwikkeling DA 3.0	3.322	10.000		16.388
Onttrekking bestemmingfonds onderhoud gebouw	-	-50.000		-
Totaal mutaties bestemmingsfonds en -reserve	**3.322**	**-40.000**		**16.388**
Resultaat	**-19.615**	**0**		**73.939**

7.3 RESULTATENANALYSE 2020

Het resultaat, afgezet tegen de begroting conform het overzicht van baten en lasten, wordt veroorzaakt door:

Lagere structurele baten	-7.573
Hogere overige opbrengsten	160.963
Hogere personeelskosten	-148.774
Hogere directe kosten	-142.584
Hogere indirecte kosten	-12.044
Hogere diverse baten	87.074
Verschil saldo voor onttrekking reserve tov begroting	-62.938

Structurele baten
De structurele baten zijn lager dan begroot. In de begroting was rekening gehouden met bijdragen van gemeenten inzake de aansluiting op het e-depot. In 2020 is dit project van start gegaan. De driejarige pilot start in 2021, vandaar dat in 2020 pas een gering deel hiervan is gerealiseerd.

Overige opbrengsten
De overige opbrengsten zijn hoger dan begroot.
Dit is volledig te danken aan de bijdragen van diverse subsidieverstrekkers in de projecten. De opbrengsten vanuit collectiebeheer, publieksactiviteiten en zakelijke dienstverlening zijn lager dan begroot. De coronamaatregelen zijn hier met name de oorzaak van.

Personeelskosten
De lasten van personeel zijn hoger dan begroot.
Door invoering van het Individueel Keuze Budget hadden we in 2020 met eenmalig hogere lasten te maken. Daarnaast is er een voorziening voor personele kosten getroffen. Ook de tijdelijke salarislasten zijn hoger vanwege de inzet op diverse projecten, het wegwerken van achterstanden en het instellen van de projectgroep e-depot. De inzet op de projecten wordt bekostigd vanuit de projectbaten.

Directe kosten
De directe kosten zijn hoger door de kosten van diverse projecten, die vooraf niet begroot zijn. Ook zijn er in 2020 verhuiskosten gemaakt om archieven over te brengen van het depot in Hoogkerk naar Assen en Emmen. Groninger Archieven heeft aangegeven deze depotruimte zelf nodig te hebben. Tegenover de verhuiskosten staat een besparing op de huurkosten die de Groninger Archieven rekenen voor de depotruimte.

Indirecte kosten
In 2020 hadden we te maken met tijdelijk dubbele licentiekosten in verband met de overgang naar een nieuw ERP-systeem. Daarnaast waren er extra kosten van juridische advisering inzake een medewerkerstraject.

Diverse baten en lasten
De overige baten zijn hoger dan begroot. De verrekening met de Belastingdienst omtrent betaalde btw over het voorgaande jaar valt hoger uit. Daarnaast is onder deze post de vrijval van de Bestemmingsreserve verbouwing kaartendepot opgenomen. In de begroting was hier geen rekening mee gehouden.

7.4 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen
De toegepaste waarderingen zijn gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Handboek Financiële Verantwoording Archieven.

Waar deze voorschriften met elkaar in strijd zijn, is meestal voorrang gegeven aan de bepalingen in het BBV. In enkele gevallen, waar het volgen van BBV-bepalingen het inzicht niet ten goede komt, is ervoor gekozen de bepalingen in het Handboek te volgen. Bij de jaarrekeningposten waar dit het geval is, is dit in de waarderingsgrondslagen hieronder aangegeven.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het exploitatiesaldo berust op grondslag van de verkrijgingsprijs, tenzij anders is vermeld. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Dit betekent dat baten worden opgenomen wanneer ze gerealiseerd zijn en lasten wanneer ze voorzienbaar zijn.

Materiële vaste activa
Vaste activa kunnen worden verkregen uit eigen middelen of uit middelen van derden die door middel van sponsoring of schenking daartoe zijn verkregen.
Vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (verminderd met eventuele bijdragen van derden). Hierop zijn de afschrijvingen in mindering gebracht.
De afschrijvingen zijn berekend volgens het lineaire systeem waarbij de voorgeschreven afschrijvingstermijnen in de Financiële Verordening in acht worden genomen. De afschrijvingstermijnen in de financiële verordening zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur per activagroep. Met afschrijven wordt begonnen wanneer het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik. De afschrijving wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of wanneer het actief is gedesinvesteerd. Voor de classificatie van de materiële vaste activa is gebruik gemaakt van een bij de bedrijfsvoering passende indeling in plaats van de indeling die het BBV voorschrijft.

Vlottende activa
Vlottende activa worden geactiveerd overeenkomstig de voorschriften in het Handboek Financiële Verantwoording Archieven.

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor eventuele oninbaarheid. Overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder de vorderingen is vanaf 2017 de uitzettingen in Rijks schatkist korter dan één jaar (BNG schatkistbankieren) opgenomen.

Onder de vlottende activa is opgenomen de toegekende nog te ontvangen meerjarige projectsubsidie. Deze projectsubsidie wordt als vordering in de balans opgenomen en valt vrij in de exploitatierekening zodra projectkosten overeenkomstig deze subsidie worden gemaakt.

Overlopende activa
Onder overlopende activa worden nog te ontvangen bedragen, onder andere rente van de spaarrekening en vooruitbetaalde kosten zoals de kosten van de subsidieaanvraag opgenomen.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen Vermogen
Het eigen vermogen betreft saldi uit exploitatieoverschotten (en tekorten) uit voorgaande jaren. Ook opgenomen onder het eigen vermogen zijn bestemmingsreserves.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Daarnaast worden de van derden (niet zijnde Europese en Nederlandse overheidslichamen) verkregen middelen (doeluitkeringen en projectsubsidies) die niet of slechts gedeeltelijk in een boekjaar zijn aangewend, opgenomen onder de voorzieningen. Het in een boekjaar niet bestede deel van toegekende subsidies en bijdragen, wordt rechtstreeks gedoteerd aan de voorzieningen. In het jaar dat de

voorziening geheel of gedeeltelijk wordt aangewend, valt het aangewende bedrag vrij ten bate van de exploitatierekening. De hiermee samenhangende kosten komen ten laste van de exploitatierekening.

Hiermee is voor wat de indeling van de voorzieningen betreft aangesloten bij de bepalingen in het BBV, maar is voor wat de verwerking van mutaties betreft aangesloten bij de verwerkingswijze zoals het Handboek Financiële Verantwoording Archieven deze voorschrijft.

Schulden
Zowel de langlopende als de kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. De langlopende schulden omvatten de langlopende geldleningen verminderd met de aflossingen voor het lopende boekjaar. De kortlopende schulden (looptijd korter dan 1 jaar) omvatten de crediteuren, de overlopende passiva en de aflossingen voor het komende boekjaar.

Voor de classificatie van de schulden is gebruik gemaakt van de indeling volgens het Handboek Financiële Verantwoording Archieven. Hierbij is dus afgeweken van de specifieke indeling zoals het BBV die voorschrijft.

Geprognosticeerde balans en EMU saldo
De geprognosticeerde balans en EMU saldo zijn niet opgenomen in dit jaarverslag, omdat deze het inzicht niet ten goede komen.

Resultaatbepaling
Het resultaat wordt bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen.

7.5 TOELICHTING BALANS ACTIVA

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Materiële vaste activa		
Inventaris en bedrijfsinrichting		
Boekwaarde per 01-01	214.443	230.626
Bij: Investeringen met economisch nut	36.655	46.211
Af: Investeringen eenmalig gesubsidieerd in boekjaar		
Desinvestering in boekjaar		
Afschrijvingen	65.217	62.393
Boekwaarde per 31-12	**185.882**	**214.443**

Zie voor verloopoverzicht bijlage II MVA.

In 2020 is geïnvesteerd in de inrichting van een scanstraat. Er is een ruimte hiervoor geschikt gemaakt en er is een A2 boekscanner en doorvoerscanner aangeschaft.
De scanners zijn bedoeld voor dienstverlening en voor de bouwdossieraanvragen. Deze investering was niet begroot, maar is de afgelopen jaren vaak aan de orde geweest. Het aantal verzoeken naar scans neemt toe, evenals de digitale dienstverlening. De gevolgen van corona (sluiting van ons pand) hebben het belang van een eigen digitaliseringsfaciliteit nog duidelijker gemaakt. Wel begrote investeringen voor 2020 zijn in verband met de coronamaatregelen niet uitgevoerd. Er zouden aanpassingen gedaan worden om de entree aantrekkelijker te maken voor bezoekers. Daarnaast zou er geïnvesteerd worden in het netwerk, onze educatieruimte Sigismund en de Digilounge. De afschrijvingstermijnen van de MVA die gehanteerd worden zijn: inventaris en bedrijfsinrichting 10 jaar, IT/ICT 3-5 jaar, depotinrichting 15-25 jaar en inrichting publieksruimte 10 jaar.

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Vorderingen		
Uitzettingen in Rijks schatkist korter dan een jaar (BNG schatkist)	647.226	549.343
Debiteuren	12.242	34.721
Toegekende subsidie t.b.v. project Beurs Erfgoedtalent	6.840	
Toegekende subsidie t.b.v. project Sake Elzinga	2.500	2.500
Toegekende subsidie t.b.v. project WO2	117.507	102.000
Toegekende subsidie t.b.v. project Ruilverkaveling in Drenthe		-5.500
Totaal vorderingen	**786.316**	**683.064**

Uitzettingen in Rijks schatkist
In het kader van schatkistbankieren houdt het Drents Archief een rekening aan bij de BNG.

Toegekende subsidie project Beurs Erfgoedtalent
Het Mondriaanfonds heeft voor twee jaar een beurs beschikbaar gesteld voor de opleiding van een junior conservator. Van de toegezegde bijdrage dient nog € 6.840 te worden ontvangen.

Toegekende subsidie Sake Elzinga, 40 jaar fotograaf
Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft € 2.500 toegezegd welke na afloop van het project kan worden gedeclareerd.

Toegekende subsidie Tweede Wereldoorlog
Het project WO2 is in 2019 gestart. Een aantal organisaties heeft daarvoor een bijdrage toegezegd, welke (deels) nog moeten worden ontvangen. Ook zijn er in 2020 nog toezeggingen gedaan aan dit project door de gemeente Assen, het fonds voor Cultuurparticipatie en het Mondriaanfonds.

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Liquide middelen		
Rabobank rekening courant	147.957	75.218
Rabobank spaarrekening	1	94.542
Kas	631	822
Totaal liquide middelen	**148.590**	**170.582**

Alle liquide middelen staan ter onmiddellijke beschikking, behalve de gelden bestemd vanuit het Drents Heraldisch College en de Drentse Cultuur Academie. Deze staan niet ter vrije beschikking. Voor het Drents Archief geldt een drempelbedrag schatkistbankieren van € 250.000.
Het gemiddeld bedrag per kwartaal welke is aangehouden buiten de schatkist bedraagt € 189.604.

	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen	-	861
Vooruitbetaalde kosten	35.008	29.121
Totaal overlopende activa	**35.008**	**29.982**

Nog te ontvangen bedragen
Dit betreft met name voorgeschoten kosten voor de Stichting Vrienden en inzake het project ‘Sammelband’ (een samenwerkingsverband met de Fryske Akademy) welke afgerond is in 2019.

Vooruitbetaalde kosten
Dit zijn onder andere een aantal in december betaalde contracten voor huur kopieerapparaten, frankeermachine, hosting en licenties, verzekeringen, lidmaatschappen en overige contracten. Alle hebben betrekking op 2021.

7.6 TOELICHTING BALANS PASSIVA

Algemene reserve	Saldo 1-1	Toe-voeging	Ont-trekking	Saldo 31-12
Algemene reserve	134.642			134.642
Bestemmings reserves				
Doorontwikkeling Drents Archief 3.0	75.355		3.322	72.033
Verbouwing Kaartendepot	73.939		73.939	-
	149.294			**72.033**

Algemene reserve
De algemene reserve is bedoeld om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Daarnaast kan de reserve dienen als financieel dekkingsmiddel voor besluiten die niet zijn opgenomen in de begroting en het meerjarenbeleidsplan.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling Drents Archief 3.0
In 2011 is een bestemmingsreserve doorontwikkeling DA 3.0 gevormd. Het doel van deze reserve is de verdere doorontwikkeling en het up-to-date houden van de publieksfaciliteiten Drents Archief 3.0. In 2020 is van deze reserve € 3.322 onttrokken voor verbetering van de website.

Bestemmingsreserve verbouwing kaartendepot
In 2019 is een bestemmingsreserve gevormd voor de voorgenomen herinrichting van het kaartendepot. Door de plaatsing van verrijdbare stellingen en schilderijrekken kan het gebruik van het archiefdepot 1e verdieping worden verbeterd en wordt ruimte gewonnen. Gedurende het afgelopen jaar is tijdens het actualiseren van de MJOP gebleken dat deze verbouwing uit de Voorziening groot onderhoud gefinancierd kan worden. Het saldo van de Bestemmingsreserve komt daarmee vrij te vallen.

Voorzieningen	Saldo 1-1	Toe-voeging	Ont-trekking	Saldo 31-12
Project Verhaal van Drenthe	21.225	9.667	27.507	3.385
Project Koloniën van Weldadigheid	13.408	-	13.408	-
Project Ruilverkavelingen in Drenthe	-2.500		-2.500	-
Project Sake Elzinga 40 jaar fotograaf	7.078		5.000	2.078
Project WO2	131.909	129.730	196.386	65.252
Beurs Erfgoedtalent	-	84.600	31.725	52.875
Professionalisering vrijwilligers	-	9.179		9.179
Projectontwikkeling	4.000		4.000	-
Voorziening personele kosten	-	149.409	8.587	140.822
Voorziening groot onderhoud	409.045	175.027	125.622	458.449
Saldo Voorzieningen	**584.165**	**557.612**	**409.736**	**732.041**

Pete Hoekstra, ambassadeur van de Verenigde Staten, met echtgenote Diane Hoekstra-Johnson.

Het Verhaal van Drenthe
Het deel van de subsidie van het Verhaal van Drenthe met betrekking tot het beheer van het platform Geheugen van Drenthe is in 2020 aangewend. Daarvan is € 9.667 vrijgevallen. Er is ook subsidie toegekend door de provincie Drenthe voor uitbreiding van *geheugenvandrenthe.nl* met het onderdeel Verhalen. Het merendeel hiervan is uitgevoerd. Vanwege coronamaatregelen is de verhalenwerf bij een aantal gemeenten uitgesteld.

Koloniën van Weldadigheid
In 2016 is door de gemeente Noordenveld € 5.000 subsidie beschikbaar gesteld voor een multitouchtafel in Lokaal Verhaal te Veenhuizen. Uiteindelijk bleek Lokaal Verhaal geen geschikte locatie en is in de afgelopen jaren samen met de gemeente gezocht naar een andere geschikte bestemming. Dit is niet gelukt en derhalve is de subsidie in 2020 terugbetaald.

Daarnaast is door de provincie in 2017 subsidie toegezegd voor Allekolonisten. De laatste aanpassingen aan de website zijn in 2020 uitgevoerd en daarmee is het project afgerond.

80 Jaar Drentse ruilverkavelingen
In 2019 is het project 80 jaar Drentse ruilverkavelingen opgeleverd met een symposium, thema-film, speciale uitgave van het tijdschrift Waardeel en lancering van het digitale fotoarchief. De laatste bijdragen hieraan hebben we ontvangen in 2020.

Sake Elzinga, 40 jaar fotograaf
In 2019 is Drents Archief gestart met het ontplooien van diverse activiteiten rondom het veertigjarig jubileum van topfotograaf Sake Elzinga. Door de provincie Drenthe, de gemeente Assen en het Prins Bernhard Cultuurfonds is hiervoor subsidie beschikbaar gesteld. Als gevolg van de coronamaatregelen zal het laatste deel in 2021 aangewend worden.

Tweede Wereldoorlog
In 2019 is gestart met het project WO2. Dit project bestaat uit diverse onderdelen, zoals publieksacitiviteiten, het produceren van een podcast, WO2 in 50 foto's en een vernieuwend educatieproject. Diverse organisaties en fondsen dragen hieraan bij. In 2020 is een groot deel van de kosten voor met name de podcast en het ontwikkelen van het educatieproject vrijgevallen. De overige subsidies zullen in 2021 besteed worden.

Beurs Erfgoedtalent
Het Mondriaanfonds heeft een beurs beschikbaar gesteld voor de opleiding van een junior conservator. Deze bijdrage is toegekend voor twee jaar en loopt door tot 7 april 2022.

Professionalisering vrijwilligers
In 2020 hebben wij een aanvraag gedaan bij het Mondriaanfonds voor professionalisering van onze erfgoedvrijwilligers. Deze oproep is toegekend.
We hebben een bedrag van € 9.179 ontvangen. Door de coronamaatregelen is dit project vertraagd en zal in 2021 starten.

Projectontwikkeling
In 2019 is subsidie ontvangen van de gemeente Assen voor de uitvoering van de 'Opa en omadagen' in 2020. Deze subsidie is in 2020 aangewend.

Personele kosten
In 2020 is een arbeidstraject met een medewerker afgerond. Deze voorziening is getroffen om de kosten van de afgesloten overeenkomst en uitkeringen tot en met 2023 te kunnen dekken.

Groot onderhoud
Met ingang van 2019 is het onderhoud van het pand aan de Brink 1 te Assen overgedragen van Rijksvastgoedbeheer (RVB) aan het Drents Archief. Dit is voorlopig voor de duur van drie jaar. Door deze overheveling is er een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Het doel van deze voorziening is de kosten van het groot onderhoud evenredig over de jaren te kunnen verdelen. Aan deze voorziening ligt een meerjaren onderhoudsplanning ten grondslag.

Langlopende lening	**31-12-2020** €	**31-12-2019** €
Saldo 01-01	75.000	87.500
Bij: Aangetrokken leningen		
Af: Aflossingen	-12.500	-12.500
Saldo 31-12	**62.500**	**75.000**
Waarvan kortlopend deel	12.500	12.500

De lening is in 2005 afgesloten ter financiering van de aanschaf van verrijdbare depotstellingen en de noodzakelijke aanpassingen hiervoor. De looptijd is tot 2026. De rentelast van de vaste schulden van het afgelopen verslagjaar bedraagt € 2.764.

Kortlopende schulden	**31-12-2020** €	**31-12-2019** €
Crediteuren	129.384	1.094
Belastingen en premies	11.695	33.506
Rekening Courant DCA	13.730	8.442
Tegoeden Heraldisch College	8.354	8.354
Overlopende passiva	11.032	103.576
Aflossing lening	12.500	12.500
Saldo 31-12	**186.694**	**167.471**

Crediteuren
In verband met de overgang naar een nieuw financieel systeem was de post crediteuren aan het begin van het verslagjaar nagenoeg nihil.

Rekening Courant Drentse Cultuur Academie (DCA)
De Drentse Cultuur Academie is een gezamenlijk educatief programma met zeven instellingen. Dit programma wordt betaald en genoten door OBOMD - Kids Primair (11 basisscholen in Midden Drenthe). Het Drents Archief is sinds 2018 penvoerder hiervan.

Rekening Courant Heraldisch College
In 2018 is de stichting Drents Heraldisch College (DHC) ontbonden. De eigendommen met verantwoordelijkheid voor het beheer daarvan zijn aan het Drents Archief overgedragen. De middelen zijn overgemaakt op de rekening van het Drents Archief.

Overlopende passiva
Deze post bevat alleen nog te betalen kosten die betrekking hebben op het verslagjaar. Hierbij gaat het onder andere om kosten van rente, accountant en deskundigheidsbevordering vanuit de Dag van de Drentse Geschiedenis.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen
Er zijn meerjarige contracten afgesloten voor energie-inkoop, licentie-overeenkomsten voor software, leasecontracten voor kopieer- en printapparatuur en het huurcontract voor het pand te Assen tussen Rijksvastgoedbedrijf en Drents Archief.

Gebeurtenissen na balansdatum
Niet van toepassing.

7.7 TOELICHTING OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Met het overzicht van baten en lasten wordt de realisatie over 2020 samen met de begroting en de realisatie over het vorig jaar gepresenteerd. Het saldo van baten en lasten wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 22.937.

Van de in 2011 gevormde bestemmingsreserve voor kosten en investeringen in nieuwe functionele eisen in het kader van Drents Archief 3.0 is in 2020 € 3.322 onttrokken. Dit bedrag is gebruikt om de digitale zichtbaarheid en vindbaarheid van de website *drentsarchief.nl* te verbeteren.

Na deze onttrekking resteert een negatief resultaat van € 19.615.

STRUCTURELE BATEN

De structurele baten zijn conform begroting. In de begroting was rekening gehouden met bijdragen van gemeenten inzake de aansluiting op het e-depot. In 2020 is dit project van start gegaan. De driejarige pilot start in 2021, vandaar dat in 2020 pas een gering deel hiervan is gerealiseerd. Ten opzichte van vorig jaar zijn de structurele baten toegenomen. De gemeente Assen heeft in 2020 een bijdrage toegekend van € 13.000 vanwege de dienstverlening inzake de bouwdossiers van de gemeente. Daarnaast heeft deze toename te maken met de indexering van de bijdragen.

De bijdrage van de provincie betreft zowel de subsidie voor culturele doelstellingen als de DVO voor archieftaken.

Net als voorgaande jaren heeft het Rijk naast de reguliere bekostiging van de wettelijke taken € 133.000 beschikbaar gesteld voor opslag en beheer van digitale archieven (DTR-gelden). Deze middelen zijn o.a. ingezet voor het e-depot en het instellen van een speciaal projectteam e-depot. Daarnaast is er geïnvesteerd (uren, upgrades) in ons collectiebeheersysteem. Ook is er geïnvesteerd in de aanschaf en inrichting van een scanstraat. Deze is o.a. gebruikt voor de digitalisering van het notarieel archief en de BS akten. Doel hiervan is om deze jaarlijks openbaar te kunnen maken.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Collectiebeheer
De realisatie Collectiebeheer is lager dan begroot en vorig jaar. In 2020 zijn de inkomsten vanuit depotverhuur gelijk gebleven, maar zijn geen archiefdozen en omslagen verkocht. Vermoedelijk heeft dit te maken met corona.

Publieksactiviteiten en Educatie
De inkomsten vanuit Publieksactiviteiten en Educatie zijn lager dan begroot en vorig jaar. Met name de opbrengst uit historisch vergaderen en groepsbezoeken is flink lager. Maar het effect van corona zien we in meer of mindere mate terug bij alle opbrengsten. Het verschil wordt enigszins verzacht doordat de scans van bouwvergunningen volop werden aangevraagd. Dit is met name te danken aan een grote opdracht van de gemeente Aa en Hunze. Ook zijn er nog extra, niet-begrote inkomsten verkregen uit het educatieproject *'Waor is Aaldert'*. Doordat er steeds minder gebruik van gemaakt werd, is (bij de vervanging van de website) besloten om te stoppen met de webwinkel; de fysieke winkel blijft wel bestaan. Een kleine daling van de verkoop van artikelen is het gevolg.

Zakelijke dienstverlening
De opbrengsten uit zakelijke dienstverlening zijn fors lager dan begroot en vorig jaar. Dit betrof vooral personele ondersteuning aan een aantal gemeenten en organisaties. In 2019 en 2020 zijn de meeste van deze overeenkomsten afgerond. In de begroting was rekening gehouden met nieuwe dienstverlening voor een tweetal gemeenten. Dit is helaas niet gerealiseerd.

Projecten
De opbrengsten uit projecten zijn hoger dan vooraf begroot. Dit heeft vooral te maken met het feit dat projectsubsidies niet in de begroting worden opgenomen, omdat deze bij het opstellen van de begroting nog niet (definitief) bekend zijn. Tegenover deze projectsubsidies staan directe kosten, salarislasten van tijdelijke medewerkers en salarislasten voor urenuitbreiding van parttime medewerkers. Dit betreft onder andere de projecten Het Verhaal (geheugen) van Drenthe, 80 jaar Ruilverkaveling in Drenthe, Sake Elzinga 40 jaar fotograaf, de Koloniën van Weldadigheid, Beurs erfgoedtalent, Opa- en omadagen. De projecten die we hebben ontwikkeld t.b.v. de herdenking van 75 jaar Vrijheid in Drenthe, zoals o.a. De Tweede Wereldoorlog in 50 foto's en het educatieve Oorlogsdagboek van Drenthe, konden op veel financiële steun van diverse subsidieverstrekkers rekenen.

PERSONEELSKOSTEN

In 2020 waren er veel personele ontwikkelingen. De functies archivaris/beleidsmedewerker, relatiebeheerder/adviseur e-depot, projectleider publieksprojecten, projectleider e-depot en functioneel beheerder e-depot zijn allen vervuld. Het merendeel was opgenomen in de personeelsbegroting. Vanuit het onderhandelingsakkoord 2019 waren er nog twee loonsverhogingen in 2020: per 1 januari 2% en per 1 juli 0,7%.

In 2020 is er opnieuw een onderhandelingsakkoord over de cao Rijk gesloten. Dit betekende een eenmalige bruto uitkering en een eenmalige thuiswerkvergoeding in het kader van corona. Daarnaast is vanaf 1 januari het Individueel Keuze Budget (IKB) geïntroduceerd.
Dit hield in dat er in 2020 eenmalig hogere lasten waren door vervroegde uitbetaling van opgebouwd vakantiegeld en eindejaarsuitkering. De vaste salarislasten zijn hoger doordat er een voorziening personele kosten is getroffen. In 2020 is een arbeidstraject met een medewerker afgerond. Deze voorziening is getroffen om de kosten van de afgesloten overeenkomst en uitkeringen tot en met 2023 te kunnen dekken.

De tijdelijke salarissen zijn hoger dan begroot en vorig jaar. Er is opnieuw extra personele inzet toegevoegd aan het project e-depot om het projectteam op sterkte te brengen. Tevens zijn hier de kosten van medewerkers voor verschillende projecten en externe opdrachten opgenomen. Hier tegenover staan (project)opbrengsten. Ook zijn er op deze post medewerkers ingezet voor het wegwerken van achterstanden op Behoud en bij DAVA, inzet bij Receptie en voor het opvangen van ziekte.

De overige personeelskosten zijn lager door een daling van de scholingskosten. Vanwege coronamaatregelen zijn de meeste opleidingen vanaf maart niet doorgegaan of uitgesteld. Dit geldt ook voor de reis- en onkosten van vrijwilligers. Deze zijn lager doordat zij in 2020 nauwelijks ingezet konden worden voor bijvoorbeeld publieksactiviteiten en educatielessen die geen doorgang konden vinden.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen
Op grond van de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT) dienen publieke organisaties de inkomens van hun topfunctionarissen te publiceren. De bezoldiging van de directeur is conform de norm van artikel 2.3 van de WNT. Hiernaast het overzicht (over 2020 en 2019) van het inkomen van de directeur en de vacatieregeling van het Dagelijks en Algemeen Bestuur.

KALENDERJAAR 2020 C.M. RODENBURG, DIRECTEUR

Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	Beëindigings-uitkering	Jaar beëindiging
onbepaald	Fulltime	€ 112.251	€ 457	€ 20.032	€ 0	n.v.t.

KALENDERJAAR 2019 C.M. RODENBURG, DIRECTEUR

Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	Beëindigings-uitkering	Jaar beëindiging
onbepaald	Fulltime	€ 104.385	€ 816	€ 19.077	€ 0	n.v.t.

BESTUURSLEDEN DAGELIJKS EN ALGEMEEN BESTUUR KALENDERJAAR 2020

Naam	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kosten-vergoeding	Termijn
M.J.M. Hoogeveen	€ 0	€ 2.418	€ 180	€ 211	
J. Seton	€ 0				
B. Bergsma	€ 0				vanaf 22 januari 2020
M.L.J. Out	€ 0				vanaf 8 april 2020
J.J. Jonkman	€ 0				

BESTUURSLEDEN DAGELIJKS EN ALGEMEEN BESTUUR KALENDERJAAR 2019

Naam	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Belastbare reiskosten	Overige belastbare kosten-vergoeding	Termijn
A.A. Haar	€ 0	€ 1.400	€ 131		tot 31 december 2019
J. Seton	€ 0				
J. J. Jonkman	€ 0		€ 78	€ 21	
G. Smith	€ 0				tot 1 februari 2019
K. Dekker	€ 0				vanaf 11 april 2019
J. Booij	€ 0				tot 26 september 2019

De bestuursleden ontvangen een vacatievergoeding conform het vacatiegeldenbesluit van het Drents Archief. Conform dit besluit hebben de voorzitter/rijksbestuurder en rijksbestuurder respectievelijk € 201,50 en € 155 per bijgewoonde vergadering ontvangen. Deze bezoldiging is aangevuld met een reiskostenvergoeding.

DIRECTE KOSTEN

Collectie en archieven
De kosten van collectie en archieven zijn hoger dan begroot door o.a. extra verhuiskosten. Het Drents Archief maakt gebruik van de depotruimte van de Groninger Archieven te Hoogkerk. Deze heeft aangegeven deze ruimte zelf nodig te hebben en daarom is er sinds 2020 gestart met de overbrenging van archieven naar Assen en het rijksdepot te Emmen. Deze kosten van transport en overpakken waren niet begroot. Tevens zijn de kosten van beheer genealogie gestegen in 2020.

Digitale diensten
In de begroting is de extra bijdrage die beschikbaar is gesteld voor de Digitale Taken van het Rijk (DTR) voor materiële kosten opgenomen. Deze is bedoeld voor inzet van digitale systemen. In 2019 zijn aanpassingen (o.a. migraties Mais) gedaan op het collectiebeheersysteem. In de begroting was rekening gehouden met de aanschaf van een e-depot systeem. Dit is in het rapportagejaar nog niet gerealiseerd. De aanbesteding is gestart, de verwachting is dat dit systeem en de aansluitingen in 2021 worden gerealiseerd. Dit is dan ook de reden dat er in 2020 nog weinig kosten op zijn gemaakt en verklaart het verschil ten opzichte van de begroting.

Publieksactiviteiten
De kosten van publieksactiviteiten zoals communicatie, marketing, educatie en groepsbezoeken zijn lager dan begroot en vorig jaar vanwege het wegvallen van veel activiteiten door corona.

Projecten
Hier worden de projectkosten voor de verschillende projecten opgenomen. Hier tegenover staan de subsidies voor deze projecten. Ten tijde van het opstellen van de begroting zijn deze projecten meestal nog niet (definitief) bekend. In 2020 is er veel gewerkt aan de voltooiing van het project WO II, welke een groot aandeel heeft in de kosten.

Doorontwikkeling Drents Archief 3.0
Aan de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 is minder besteed dan vooraf begroot. Dit is gebruikt om de digitale zichtbaarheid en vindbaarheid via de website *drentsarchief.nl* te verbeteren. Deze kosten worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.

INDIRECTE KOSTEN

Huisvestingslasten
De huisvestingskosten zijn conform begroting. Ze zijn lager dan 2019 doordat vorig jaar meer klein onderhoud aan het pand heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn de huurlasten van extra depotruimte in Hoogkerk gedaald ten opzichte van vorig jaar door minder gebruik van meters. Ook is er een nieuw (verbeterd) huurcontract afgesloten met een partij die enkele archieven extern bewaard. Daarentegen zijn er in 2020 nieuwe energiemeters geplaatst in het pand welke ervoor zorgen dat de daadwerkelijke kosten worden afgerekend en er geen latere afrekening meer volgt. Dit zorgt in 2020 voor iets hogere energielasten. Daarnaast zijn in verband met corona extra kosten gemaakt ten behoeve van hygiënemaatregelen voor het pand.

Dotatie reserves
In 2019 is een voorziening voor groot onderhoud getroffen. Conform de (meerjaren onderhouds)begroting is hieraan gedoteerd.

ICT kosten
Aan het einde van 2019 is gestart met de overgang naar het ERP-systeem AFAS. In 2020 had de organisatie nog te maken met dubbele licentiekosten voor een aantal systemen (boekhouding, urenregistratie, klantsysteem). Deze dubbele lasten waren niet begroot.

Organisatiekosten
De realisatie is enigszins hoger dan begroot. Dit heeft met name te maken met externe inhuur op het gebied van juridische advisering over personeel. Daarentegen is het corona-effect bij deze post zichtbaar door minder kosten van dienstreizen en lagere kantinekosten. Dit is ook de reden dat we ten opzichte van 2019 lager uitkomen: minder dienstreizen en minder kosten van drukwerk als gevolg van het uitvallen van vrijwel alle publieksactiviteiten. Vorig jaar hadden we daarnaast te maken met extra kosten van externe juridische inhuur en ondersteuning bij de overgang naar het ERP-systeem AFAS.

Kapitaallasten
De kapitaallasten zijn nagenoeg conform begroting. In 2020 waren er investeringen gepland om de entree aantrekkelijker te maken voor bezoekers. Daarnaast zou er geïnvesteerd worden in het netwerk, de educatieruimte en de Digilounge. Deze investeringen zijn vanwege de coronamaatregelen niet uitgevoerd. In plaats daarvan is in 2020 de scanstraat volledig ingericht met een boekscanner en een doorvoerscanner. Deze investering was niet gepland, echter de gevolgen van corona (sluiting van ons pand) hebben het belang van een eigen digitaliseringsfaciliteit duidelijk gemaakt.

Diverse baten en lasten
Deze post is hoger dan de begroting. Hieronder valt de verrekening met de Belastingdienst omtrent betaalde btw over het voorgaande jaar. Dit leverde in 2020 een teruggaaf op van € 17.730. Daarnaast is tijdens het actualiseren van de MJOP het afgelopen jaar gebleken dat de verbouwing van het kaartendepot (gepland voor 2021) uit de Voorziening groot onderhoud gefinancierd kan worden. Het saldo van de Bestemmingsreserve verbouwing kaartendepot ad. €73.939 komt daarmee vrij te vallen. Deze vrijval is opgenomen onder de diverse baten.

DE CHOLERAEPIDEMIE

IN NEDERLAND

in

1866 – 1867.

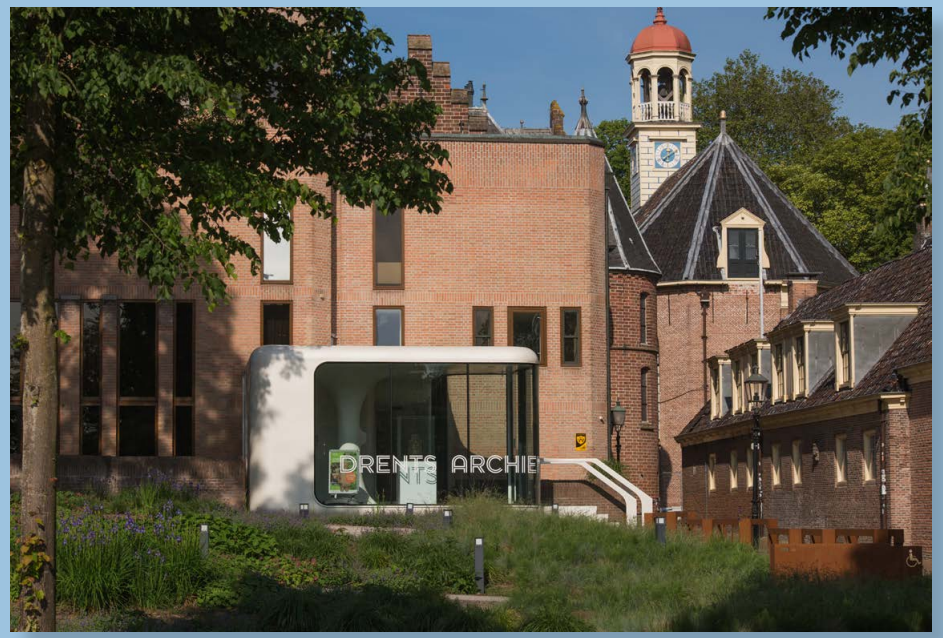

8. OVERIGE GEGEVENS

8.1 VOORSTEL TOT BESTEMMING RESULTAAT OVER 2020

Het resultaat voor bestemming is € 22.937 negatief. Conform eerdere besluitvorming worden de kosten van de doorontwikkeling Drents Archief 3.0 ad. € 3.322 onttrokken aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling Drents Archief. Na bestemming is het resultaat negatief € 16.915.

Ons voorstel is om het resultaat ten laste te brengen van de algemene reserve.

8.2 VERKLARING ALGEMEEN BESTUUR

Hiermee verklaart het algemeen bestuur van het Regionaal Historisch Centrum Drents Archief te Assen dat de jaarrekening over de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 van genoemde Gemeenschappelijke Regeling is opgemaakt in overeenstemming met de ter zake vastgestelde richtlijnen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 7 juli 2021.

Handtekening voorzitter

.....

Handtekening directeur

.....

8.3 CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

8.3 CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

BIJLAGEN

Bijlage I

Kwantitatieve gegevens
Drents Archief

	2020 realisatie		2019 realisatie		2018 realisatie	
I Algemeen						
Bruto vloeroppervlakte (in m²)		3.177		3.177		3.177
II Personeel	**aantal**	**fte**	**aantal**	**fte**	**aantal**	**fte**
Medewerkers formatief	25	19,83	25	20,04	25	20,04
Projectmedewerkers (tijdelijk)	7	3,43	7	2,6	6	4,32
Vrijwilligers/stagiairs	49		50		57	
Thuiswerkende vrijwilligers	2		2		2	
III Collectiebeheer						
Depotcapaciteit (in m¹)		9.400		9.400		9.400
Depot Hoogkerk (in m¹)		932		932		932
Archiefcollecties:						
Rijkscollectie (incl. particulier archief) (in m¹)		8.600		8.600		8.592
Provinciale Collectie (in m¹)		1.240		1.240		1.240
Collectie gemeente Assen (in m¹)		826		751		751
Kaarten (aantallen)		12.000		12.000		12.000
Charters (aantallen)		3.500		3.500		3.500
Zegels (aantallen)		12.000		12.000		12.000
Krantenleggers (aantallen)		2.197		2.197		2.197
Foto's Drents Archief en provincie (aantallen)		1.212.000		712.000		709.000
Foto's digitaal ontsloten (aantallen)		187.648		185.364		175.328
Digitale records Alledrenten		5.835.916		3.027.261		3.027.615
Scans offline (digilounge)		754.316		754.316		754.316
Scans online		3.185.225		3.081.215		3.081.215
IV Individuele dienstverlening						
Werkplekken studiezaal/digilounge		8 en 15		8 en 15		8 en 15
Zitplekken digilounge		10		10		10
Openingsuren studiezaal p/wk		24		24		24
Bezoeken digilounge		1.061		3.804		4.171
Bezoeken studiezaal		221		511		558
Aanvragen studiezaal		4.626		5.598		4.459
Uitleningen bibliotheek		647		1.303		1.303
Inlichtingen (mail/telefoon/chat)		3.974		2.693		1.939

V Activiteiten publieksgroepen	2020 realisatie		2019 realisatie		2018 realisatie	
	aantal	deelnemers/ oplage	aantal	deelnemers/ oplage	aantal	deelnemers/ oplage
Groepsbezoek	19	476	36	865	52	1.246
Historisch vergaderen	15	273	62	1.035	67	1.171
Bezoek van scholen		2.660		7.501		7.181
Nieuwsbrief Drents Archief	8	1.820	10	1.780	9	1.842
Algemene publicaties Drents Archief:						
Persberichten	22		43		40	
Flyers en folders	0	0	7	45.000	10	45.000
Drentse Geschiedenis Quiz	1	160.000	1	160.000	1	160.000
Herinneringen in Beeld	4	60.000	50	60.000	52	60.000
Diverse publieksactiviteiten	3	577	41	3.536	44	4.362
VI Digitale diensten						
Bezoeken *www.allekolonisten.nl*		19.497		15.325		53.186
Bezoeken *www.alledrenten.nl*		254.694		262.692		277.992
Zoekvragen *www.wiewaswie.nl*		249.980		221.100		188.923
Bezoeken *www.drentsarchief.nl*		197.267		162.523		188.450
Bezoeken *www.geheugenvandrenthe.nl*		188.452		171.148		
Zoekvragen *www.archieven.nl*		251.697		200.708		217.500
Weergaven YouTube		185.600		151.688		200.930
YouTube abonnees		1.899		1.602		1.380
Followers Twitter		3.764		3.653		4.600
Fans Facebook		3.567		2.463		1.884
Totaal bereik Facebook		1.050.326		409.876		
Followers Instagram		1.314		901		
Totaal bereik Instagram		115.625				

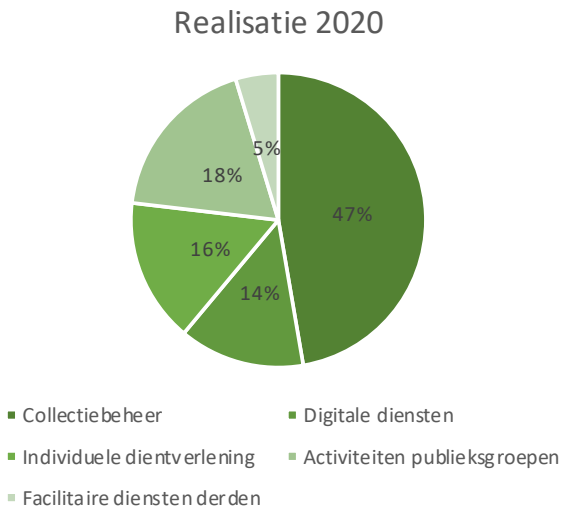
Verloop materiële vaste activa
per 31 december 2020

ACTIVA	Afschrijf termijn	Boekwaarde 1 jan. 2020	Investering in boekjaar	Eenmalige financiering in boekjaar	Desinvestering in boekjaar	Afschrijving in boekjaar	boekwaarde 31-12-2020
IT / ICT - 5 jaar	5	107.648				40.761	66.888
IT / ICT - 10 jaar	10		36.655			916	35.739
Inventaris		24.373				8.701	15.671
Inrichting publieksruimte		10.226				1.632	8.594
Depotinrichting	25	72.196				13.205	58.992
		214.443	**36.655**	**-**	**-**	**65.217**	**185.882**

Bijlage III

Kostenverdeelstaat
2020

	Uren gepland	Uren gerealiseerd	Directe kosten	Directe opbrengsten	Personele kosten	Huisvesting kosten	Organisatie/ IT en Kapitaal kosten	Totaal kosten	Percentage
I Collectiebeheer	8.924	9.458	64.788	-5.285	727.919	310.310	73.846	1.171.579	47%
II Digitale diensten	2.022	3.197	44.413	-	246.079	25.859	24.964	341.316	14%
III Individuele dientverlening	3.545	3.598	9.548	-26.953	276.910	103.437	28.092	391.034	16%
IV Activiteiten publieksgroepen	5.165	4.807	18.349	-20.494	369.944	51.718	37.530	457.048	18%
V Facilitaire diensten derden	2.952	2.009	207.700	-287.731	154.636	25.859	15.688	116.152	5%
							TOTAAL KOSTEN	**2.477.128**	100%

Beleidsindicatoren
Taakveld: Overhead

	2020	2019
Totale formatie begroot	21,8	20,7
Totale bezetting (31-12)	23,3	23,2
Aantal medewerkers (31-12)	32	31
Medewerkers met tijdelijk dienstverband (31-12)	3,6	3,2
Medewerkers met vast dienstverband (31-12)	19,7	20,0
Totale apparaatskosten	€ 727.304	€ 809.813
Externe inhuur (totaal kosten)	€ 194.217	€ 93.159
Externe inhuur (% loonsom)	11%	7%
Totale overhead	27%	29%
Overheadkosten	€ 765.931	€ 719.631

Dit zijn de beleidsindicatoren voor de totale GR.

DRENTS
ARCHIEF